DYARYUSZ
SEYMU ORDYNGO
WARSZAWSKIEGO

Roku 1780 Dnia 2go Pazdziernika

ZACZĘTEGO,

z Wyrażeniem

POSŁOW, SESSYI, PROJEKTOW, MOW, &c.

W GRODNIE

W Drukarni J. Królews: Mci

Roku 1780.

POSŁOWIE
NA
SEYM ORDYNARYINY
WARSZAWSKI
Roku 1780.

WOJEWODZTWO POZNANSKIE

Kazimierz Bolesz Stolnik Gnieźnieński.
Paweł Skorzewski Miecz: Kaliski.
August: Gorzeński Rotm: Kawal: Nar:
Ant: Mycielski Gener: Kommenderuiący.
Antoni Prusimski Stta Nieszczew:
Jan Zaremba Szamb: J. K. Mci.
Ignacy Swiniarski Sędzia Staro:
Ign: Zakrzewski Kasztelanic Santocki.

WOJEWODZTWO KRAKOWSKIE.

Walewski Podkomorzy
Russocki Woyski
Remiszewski Burgrabia
Darowski Pisarz Grodzki
} *Krakowscy*
Lanckoroński Wojewodzic Bracławski.

Ankwicz Kaſztel: Sandom:
Franciſzek Dembiński Chor: Bracł:
Konarſki Major Artyl: Koron:

WOJEWODZTWO WILENSKIE.

Tyſzkiewicz Piſarz Wielki Litewſki.
Buchowiecki Podwojewodzy Wileń:

Powiat Oſzmiańſki.

Oſkierko Marſzałek } *Oſzmiańſcy.*
Czechowicz Sędz: Ziem: }

Powiat Lidzki.

Alexandrowicz Pułkownik.
Narbutt Chorąży Lidzki.

Powiat Wiłkomirſki.

Morykoni Piſarz W. Litewſki.
Kościałkowſki Chor: Wiłkomirſki.

Powiat Brasławſki.

Xże Maciey Radziwiłł Kraycżyc Litt:
Plater Kaſztelanic Trocki.

WOJEWODZTWO SENDOMIRSKIE

Swięcicki Chorąży Radomſki.
Bętkowſki Stolnik Stężycki.
Walewſki Generał Adjutant J. K. M.
Jankowſki Pułkownik.
Dembowſki Stta Jankowſki.
Popiel Sędzia Nowomieyſki.
Wykowſki Kaſztelanic Wyſzogrodzki.

WO-

WOJEWODZTWO KALISKIE.

Piotr Radoliński Pisarz Ziemski Gniezn:
Antoni Sieraszewski Generał Adjutant.
Adam Moszczeński Szambelan J. K. M.
Ignacy Mieżewski Miecznikowicz Kal:
Xiąże Maciey Jabłonowski.
Piotr Bieliński.
Ignacy Działyński Wojewodzic Kaliski.
Marcin Miaskowski Kawaler Maltański.

WOJEWODZTWO GNIEZNIENSKIE.

Rostworowski Szamb: J. K. Mości.
Józef Malczewski Stta Dębski.
Nepom: Gurowski Kasztelanic Przemę:
Celestyn Sokolnicki Gener: Adjutant.

WOJEWODZTWO TROCKIE.

Romer Podkomorzy Trocki.
Zaleski Cześnik Grodzieński.

Powiat Grodzieński.

Jelski Chorąży, } *Grodzieńscy.*
Daszkiewicz Podczaszy, }

Po-

Powiat Kowieńſki.

Zabiełło Chorąży, | *Kowieńſcy.*
Koſſakowſki Piſarz Ziemſki, |

Powiat Upitſki.

Straſzewicz Marſzałek, | *Upitſcy.*
Wereſzczyńſki Stta |

WOJEWODZTWO SIERADZKIE.

Małachowſki Sekretarz Wiel: Koronny Marſzałek Seymowy.
Stawiſki Podſędek Ziem: Sieradz:
Siemińſki | Szambelanowie.
Jabłkowſki |

Ziemia Wieluńſka.

Stadnicki Stta Oſtrzeſzowſki.
Miączyńſki Stta Krzepicki.

WOJEWODZTWO ŁĘCZYCKIE.

Gomolińſki Inſtygator Koronny.
Wilkanowſki Sędz: Ziem: Łęczycki.
Czarnecki Stolnik Inowłodzki.
Dunin Stolnik Brzeziń:

XIĘSTWO ZMUDZKIE.

Billewicz Ciwun Twerſki.
Jagmin Ciwun Tędziagolſki.

Put

Putkamer Sędzia Ziem: Zmudz:
Gorſki Stta Użwętſki.
Giełgud Szambelan.
Chlewiński Szambelan.

WOJEWODZ: BRZESKIE KUJAWSKIE.

Kraſzewſki Generał.
Sokołowſki Stta Nieſzawſki.

WOJEWODZTWO KIJOWSKIE.

Zielonka Podkomorzy Lwowſki.
Kozłowſki Generał Major.
Giżycki Kaſztelanic Wyſzogrodzki.
Karwicki Regentowicz Koronny.
Rybińſki Podkomorzyc Kijowſki.
Hrabia Tyſzkiewicz.

WOJEWODZTWO INOWROCŁAWSKIE.

Kretkowſki Stta Przedecki.
Dąbſki Chorąży Brzeſki Kujawſki.

Ziemia Dobrzyńſka.

Mioduſki Sędz: Ziemſki, } *Dobrzyńſ:*
Ośmiałowſki Stolnik, }

WO-

WOJEWODZTWO RUSKIE.

Ziemia Chełmſka.

Komorowſki Stta Ochowſki.
Suchodolſki Staroſcic Chełmſki.

WOJEWODZTWO WOŁYNSKIE.

Xiąże Sanguſzko Stta Krzemieniecki.
Ledochowſki Stta Włodzimier:
Beyzym Sędzia Ziem: Krzemieniecki.
Xiąże Michał Lubomirſki.
Xiąże Xawery Sapieha.
Kamieńſki Generał.

WOJEWODZTWO PODOLSKIE.

Witoſławſki Oboźny Polny Koronny.
Lipińſki Podkom: Latyczew:
Gawrońſki Chor: Podol:
Tyrawſki Łowczy } *Podolſcy.*
Orłowſki Podſtoli, } *Podolſcy.*
Skrzetuſki Stta Mogil: } *Podolſcy.*

WOJEWODZTWO SMOLENSKIE.

Wiſogierd Podkomorzy } *Smoleńſcy.*
Oſipowſki Podſtoli } *Smoleńſcy.*

Powiat Starodubow:

Chrapowicki Stta Starodub:
Tyzenhauz Chorąży Wileń:

WO-

WOJEWODZTWO LUBELSKIE.

Kurdwanowſki Kuchmiſtrz Koronny.
Granowſki Stta Tarnogurſki.
Xiąże Alexander Lubomierſki.
Głuſki Podſędek Lubelſki.
Jezierſki Miecznik Łukowſki.
Janiſzewſki Skarbnik Lubelſki.

WOJEWODZTWO POŁOCKIE.

Przyſiecki Piſarzewicz Połocki.
Ciechanowiecki Generał Adjutant.

WOJEWODZTWO NOWOGRODZKIE.

Obuchowicz Podwojewodzy Nowogr:
Radziſzewſki.

Powiat Słonimſki

Morawſki Generał Major.
Szukiewicz Horodniczy Słonimſki.

Powiat Wołkowyſki.

Bychowiec Marſzałek Wołkowyſki.
Olędzki Piſarz Woyſkowy Litt:

WOJEWODZTWO PŁOCKIE.

Sierakowſki Podkomorzy } *Płoccy.*
Bromirſki Staroſta }
Mogilnicki Oboźny Polny.

Zurawski Regent Wyszogrodzki.

Powiat Orszański.

Chrapowicki Marszałek } *Orszańscy.*
Sleżanowski Pisarz Grodzki }

WOJEWODZTWO MAZOWIECKIE.

Ziemia Czerska.

Mokronowski Generał.
Moszczeński Szambelan.

Ziemia Warszawska.

Xiąże Stanisław Poniatowski Generał Leytnant.
Szydłowski Szamb:

Ziemia Wizka.

Rembieliński Chorąży Wizki.
Jan Potocki Generałowicz Art: Litt:

Ziemia Wyszogrodz:

Małowieyski Podsędek } *Wyszogrodz:*
Nakwaski Podkomorzyc }

Ziemia Zakroczymska.

Wągrodzki Pisarz Zakroczym:
Kicki Szambelan.

Ziemia Ciechanowska.

Gorski Chorąży Warszawski.
Szydłowski Chorąży Ciechanowski.

Ziemia Łomzieńska.

Skarżyński Sędzia } *Łomzieńscy.*
Drewnowski Podczaszy }

Zie-

Ziemia Rożańska.

Łempicki Stta Rożań:
Gorski Chorąży Prasnyski.

Ziemia Liwska.

Zambrzycki Łowczy Liwski.
Cieszkowski Stta Kłeszczełewski.

Ziemia Nurska.

Wodziński Podstoli Liwski.
Zieliński Szambelan.

WOJEWODZTWO PODŁASKIE.

Ziemia Drohicka.

Kossowski Podkomorzy Drohicki.
Ossoliński Stta Sędomir:

Ziemia Mielnicka.

Markowski Chorąży } *Mielniccy.*
Kuczyński Cześnik }

Ziemia Bielska.

Hryniewiecki Sędzia Ziemi Bielskiey.
Potocki Stta Szczerzecki.

WOJEWODZTWO RAWSKIE.

Ziemia Rawska.

Leszczyński Chorąży Rawski.
Swidziński Stta Lityński.

Ziemia Sochaczewska.

Lasocki } *Szambelanowie.*
Szymanowski }

Zie-

Ziemia Gostyńska.

Mikorski Podkomorzy } *Gostyńscy.*
Łączyński Starosta }

WOJEWODZTWO BRZESKIE LITEWSKIE.

Xże Radziwiłł Podkom: Litt:
Bystry Kasztelanic Brzeski Litt:

Powiat Piński.

Kurzeniecki Sędzia Grodzki Piński.
Chomiński Brygadyer.

WOJEWODZTWO BRACŁAWSKIE.

Xiąże Poniński Starosta } *Bracławs:*
Kordysz Pisarz Ziemski }
Worcel Szamb:
Polanowski Stta Stęgwil:
Wisłocki Stta Kopaygrodzki.
Moszczeński Generał Adjutant.

WOJEWODZTWO MINSKIE.

Przezdziecki Stta Miński.
Tyszkiewicz Stta Strzałkowski.

Powiat Mozyrski.

Jeleński Pisarz Assessoryi Litt:
Sulistrowski.

Po-

Powiat Rzeczycki.

Hryniewicz Szamb:
Wołłowicz.

XIĘSTWO INFLANTSKIE

Z Korony.

Ciecifzowfki Sędzia Ziem: Liw:
Karwowfki Stta Auguftowfki.

Z Litwy.

Szymanowfki Regent Kancellar: Mnieyfzey Koronney.
Białopiotrowicz Sędzia Grodz: Nowogr:

Z Inflant

Urufki Woyfki Krzemieniecki Szambe. J. K. Mci.
Zmijowfki Łowczy Wileńfki.

WOJEWODZTWO CZERNIECHOWSKIE.

Maniecki Pifarz Koronny.
Ciefzkowfki Chor: Włodzimier:
Czacki Podczafzyc Koronny.
Malczewfki Regentowicz Koronny.

Dnia 1 Października: w *Niedzielę* zrana około godziny 10 JW. Thugut Poseł Cesarski miał publiczną Audyencyą u Nayjaśnieyszego Pana, któremu oddał Credentiales od Monarchy swego. Konferencya trwała więcey nieco, iak pułgodziny. Około 11 tenże JP. Thugut przybył z Wizytą do JP. Sztakelberga Posła Rossyiskiego, o którym gdy powziął wiadomość, że wyjachał do Zamku; powtóre tam się udał, i na Pokojach J. K. Mci z nim się widział. Tegoż dnia Xiążę Jmć Prymas około 12 godziny z paradną Assystencyą przybył na Pokoje Zamkowe. Po krótkim żabawieniu się u Nayjaśn: Pana, jachał do Posła Rossyiskiego na obiad, na którym i Poseł Cesarski znaydował się, i wielka liczba innych Panow Koronnych, Litewskich, i Zagranicznych.

Dnia 2 Października w *Poniedziałek*, jako w Dzień zaczynającego się Walnego i Wolnego Seymu, wszystkie Rzeczypospol: Zgromadzone Stany znaydowały się w Kollegiacie Sw: Jana, tak na uroczystey Mszy S. przez JX. Alexandrowicza Biskupa Chełmskiego śpiewaney, jakoteż na Kazaniu przez JXiędza Wyrwicza Opata Hebdowsk: mianym. Po nabożeństwie, udali się Jchmć Panowie

wie Posłowie do Izby Poselskiey. Gdzie po zagajeniu przez JW. Tyszkiewicza Pisarza W. Litt: jako Marszałka przeszłego Seymu uczynionym, i po umiarkowaniu podwoynych Seymikow, Rugi w zupełney są zakończone spokoyności. Obrano zatym na Marszałkowską Godność JW. JP. Małachowskiego Sekretarza W. Koronnego, który zwykłą wykonał Przysięgę, laskę z podziękowaniem przyjął, i na Urząd Sekretarza Seymowego nominował JP. *Badyniego* J. K. Mci Sekretarza. Ten przysięgę zaraz wykonał. Tegoż Dnia wyznaczeni są Deputaci do Tronu i Senatu z oznaymieniem o nowey Marszałka Elekcyi, dopraszając się oraz złączenia *Izby Poselskiey z Senatorską.* Na tym solwowana Sessya.

Dnia 3 Paźdz: we Wtorek. Jchmć PP. na Dniu wczorayszym Deputowani udali się do Izby Senator: i wzaiemnie przybyli do Izby Poselskiey wysłani od Tronu i do Senatu Jchmć Panowie *Łoś* Wojewoda Pomorski, *Chmara* Kaszt: Miński, *Bierżyński* Kaszt: Zytomirski zapraszaiąc do łączenia się Rycerstwa z Senatem. Co gdy nastąpiło, zabrał głos JW. Marszałek Seymowy, w następujących wyrazach:

MO-

MOWA

JW. Jmci Pana Małachowskiego *Sekretarza W. Koron: Posła z Województwa Sieradzkiego Marszałka Seymowego, Przy złączeniu się Izby Poselskiey z Senatorską miana.*

„ KTórykolwiek Tron Nayjaśnieyszy KROLU, Panie Nasz Miłościwy blask i okazałość swoję na prawdziwey zasadza chwale, szczęśliwy Kray, bo nie może bydź rządzony, tylko przez Cnotę. Nigdy powierzchowność naydowcipniey udawana rzetelney nie pozyska sławy, same tylko dzieła do ogulney Narodu szczęśliwości dążące, jako z gruntu serca rodząc się, wybor i dobroć Jego oznaczają; tak istotną, i nayczystszą, od nayczernieyszey zazdrości nieskażoną, owszem przez zawiść lustru i świetności nabierającą, prześladowaniem nieprzyjaznych losow wzrastającą, i aż

„ do

„ do późnieyſzey nad czas pory prze-
„ biegaiącą, jednają i gruntują Chwałę.
„ Twoim to jeſt, Nayjaśnieyſzy Panie,
„ zamierzeniem, abyś w naydoſkonal-
„ ſzey Narodu pomyślności właściwą
„ zaſzczepił ſławę. A jako przy objęciu
„ ciu Rządow naynędznieyſzą nachylo-
„ ney do zguby i upadku Oyczyzny Na-
„ ſzey dobrze znałeś poſtać; tak nay-
„ trudnieyſze do dźwignienia równie
„ przezierałeś środki, których ani po-
„ dać, ani wykonać nie zdołała, tylko
„ Heroiczna Cnota. Przyjąłeś więc Ko-
„ ronę prac i trudow, i nie przeſtajeſz od
„ momentu ſzczęśliwego dla nas na Tron
„ wſtąpienia z ofiarą majątku, z poświę-
„ ceniem zdrowia, a nawet z zapomnie-
„ niem naydroższego życia, nayuſilniey-
„ ſze łożyć ſtarania, abyś Kray Naſz,
„ jeżeli nie zupełnie kwitnącym, przy-
„ naymniey wewnętrznie rządnym i do
„ prawdziwego ſzczęścia zbliżonym u-
„ czynił. Mądrość, Dobroć, Roſtrop-
„ ność, Rada, Rozſądek, Łagodność,
„ wſzyſtkie te dziwnym Opatrzności
„ rozrządzeniem dokładnie w Tobie,
„ Miłościwy KROLU, umieſzczone Da-
„ ry dokazywały, że, ile w zawadach
„ nieprzebytych ulegania, tyle w prze-
„ ciwnościach, acz gorzkich, do zwycię-

„ żenia jednak podobnych, męstwa,
„ wszystko zawsze do uszczęśliwienia
„ Ludu Panowaniu Twemu oddanego
„ kierując, używałeś.

„ Nie zaniedba, Nayjaśnieyszy KRO-
„ LU sprawiedliwa Potomność wspania-
„ łych Czynow Twoich powinnym czcić
„ i wielbić sławieniem, ja zaś lubo nay-
„ goręt szą naysprawiedliwszey dla W.
„ K. Mci P. M. Mił: Chwały z własne-
„ go przeświadczenia (gdyby do upad-
„ ku na siłach) uniesiony chęcią, tępą
„ w wyrazach miarkując zdolność, za-
„ pędy moje wstrzymuję; szanować je-
„ dnak ustawicznie niespracowaną W.
„ K. Mci o Dobro powszechne troskli-
„ wość, za niewzruszony na całe życie
„ stanowię obowiązek. Z rownym i nay-
„ rzetelnieyszym oświadczeniem stawa
„ i Stan Rycerski, Prawem i zawoła-
„ niem W. K. Mści na Seym terazniey-
„ szy śpieszno i posłusznie zgromadzo-
„ ny, nayuroczystsze u Nayłaskawszego
„ Tronu składaiąc zaręczenie: iż z Prze-
„ świetnym złączony Senatem, całą
„ dzielność swoję do Twojey Nayjaśn:
„ Panie, stosować pragnie woli, bo nad-
„ to przekonany, iż nie oddychasz, tyl-
„ ko nayżywszą dla Narodu miłością.

„ Tak

„ Tak ſłodkie na wzajem zaufanie do-
„ zwol, Nayjaśnieyſzy KROLU, ſtwier-
„ dzić nayprzyjemnieyſzym Ręki Pań-
„ ſkiey ucałowaniem.

Odpowiedział od Tronu JX. Okęcki Podkanclerzy Koronny. Wſzyſcy zatym Posłowie do pocałowania ręki Króla Jmci przyſtąpili wzywani porządkiem przez JP. Badyniego Sekretarza Seymowego. Tegoż Dnia wyznaczono Delegatow do Konſtytucyi, oraz do wyexaminowania rozmaitych Magiſtratur i Dykaſteryow, tak Koronnych, jakoteż i W. Xſtwa Litewſkiego.

DELEGOWANI
DO
KONSTYTUCYI.

Z SENATU.

Przewiel: Turſki Biſkup Łucki
Wielmoż: Czapſki Wwda Chełmińſki.
Dembińſki Wojew: Krakow:
Xże Radziwiłł Wwda Wileń:

Z STANU RYCERSKIEGO
Z Prowincyi Wielkopolſkiey.

Urodzeni Ośmiałowſki Stol: i Poſeł Ziemi Dobrzyńſkiey.
Xiąże Staniſław Poniatowſki Generał Leyt: Ziemi War:

Z Prowincyi Małopolſkiey.

Urodzeni Walewſki Podkomorzy i Poſeł Krakowſki
Markowſki Chor: i Poſeł Miel:

Z Prowincyi W. Xſtwa Litt.

Urodzeni Tyſzkiewicz Piſarz W. W. X. Litt: Poſeł Wileń:
Bychowiec Marſzałek i Poſeł Wołkowyſki.

Do Examinowania Rady Nieuſtaiącey.

Z SENATU.

Przewiel: Rybińſki Biſkup Kujawſki.
Wielmoż: Sumińſki Kaſzt: Kowal:
Oſſolińſki Wojew: Podlaski
Ogińſki Kaſztelan Trocki.

Z STANU RYCERSKIEGO.
Z Prowincyi Wielkopolſkiey.

Urodzeni Boleſz Stolnik Gnieźnień: Poſeł Poznański.

So·

Sokołowſki Staroſta Nieſzaw: Poſeł Inowrocławſki.
Wodziński Podſtoli Liws: Poſeł Nurski.

Z Prowincyi Małopolſkiey.

Urodzeni Darowſki Piſarz Grodzki i Poſeł Krakowſki.
Zielonka Podkom: Lwowſki Poſeł Kijowſki
Kordyſz Piſarz Ziem: i Poſeł Bracławſki.

Z Prowincyi W. Xſtwa Litt:

Urodzeni Alexandrowicz Pułkow: Poſeł Lidzki.
Romer Podkomorzy i Poſeł Trocki.
Xiążę Radziwiłł Podkom: W. X. Litt: Poſeł Brzeſki Litt:

Do Departamentu Weyſkowego.

Z SENATU.

Przewiel: Sierakowſki Biſkup Inflantski
Wielmoż: Łoś Wojewoda Pomorſki.
Alexandrowicz Kaſzt: Podlaſ:
Byſtry Kaſzt: Brzeſki Litews:

Z STA

Z STANU RYCERSKIEGO.

Z Prowincyi Wielkopolskiey:

Urodzeni Jabłkowski Chambel: I. K. M. Poseł Sieradzki.

Gomuliński Instygator Koronny Poseł Łęczycki.

Kretkowski Stta Przedec: Poseł Brzeski Kujawski.

Moszczeński Chambelan J. K. Mci Poseł Ziemi Czerskiey.

Z Prowincyi Małopolskiey.

Urodzeni Walewski Generał Adjutant I. K. Mci Poseł Sendomir:

Komorowski Stta Ochow: Poseł Chełmski.

Xiąże Xawery Sapieha Poseł Wołyński.

Kurdwanowski Kuchm: Kor: Poseł Lubelski.

Z Prowincyi W. Xstwa Litew:

Urodzeni Xiąże Radziwiłł Krayczyc Litewski Poseł Brasławski.

Straszewicz Marszałek i Poseł Upitski.

Chlewiński Chambelan I. K. M. Poseł Zmudzki.

Przysiecki Pisarzewicz i Poseł Połocki.

Do

Do wyſłuchania Rachunkow Kommiſſyi Skarbu Koronnego.

Z SENATU.

Przewiel: Xże Poniatowſki Biſkup Płoc:
Wielmoż: Moſzczeńſki Wwda Inowrocł:
Xże Sanguſzko Wda Wołyń:
Chmara Kaſztelan Miński.

Z STANU RYCERSKIEGO

Z Prowincyi Wielkopolſkiey.

Urodzeni Mofzczeńſki Chamb: I. K. Mci Poseł Kaliski.
Siemiński Chambelan I. K. M. Poſeł Sieradzki.
Bromirski Stta i Poſeł Płocki.
Leſzczyński Chorąży i Poſeł Rawſki.

Z Prowincyi Małopolſkiey.

Urodzeni Lanckoroński Wwdzic Bracławski Poſeł Krakowski.
Swięcicki Chorąży Radomski Poſeł Sendomir:
Xiąże Sanguſzko Stta Krzemieniecki Poſeł Wołyń:
Koſſowſki Podkomorzy i Poſeł Drohicki.

Z Pro-

Z Prowincyi W. Xſtwa Litt:

Urodzeni Oskierko Marſz. i Poſeł Oſzm:
Kościałkowski Chorąży i Poſeł Wiłkomirski.
Daſzkiewicz Podczaſzy i Poſeł Grodzieński.
Oſipowſki Podſtoli i Poſeł Smoleński.

Do Kommiſſy Skarbu W. Xſtwa Litt:

Z SENATU.

Przewiel: Oſſoliński Biſkup Kijowſki.
Wielmoż: Pruſzak Kaſztelan Gdański.
Stępkowski Kaſztelan Kijow:
Rogaliński Wwda Inflant:

Z STANU RYCERSKIEGO.

Z Prowincyi Wielkopolſkiey.

Urodzeni Mierżewski Miecznikowicz i Poſeł Kaliski.
Gurowski Kaſztelanic Przemętki Poſeł Gnieźnieński.
Stawiski Podſędek i Poſeł Sieradzki.
Skarzyński Sędzia Ziemski i Poſeł Łomżyń:

Z Prowincyi Małopolſkiey.

Urodzeni Ruſſocki Woys: i Poſeł Krak:
Gaw-

Gawroński Chorąży i Poseł Podolski.
Granowski Stta Tarnogurski Poseł Lubelski.
Cieszkowski Chor: Włodzim: Poseł Czerniechow:

Z Prowincyi W. Xstwa Litt:

Urodzeni Buchowiecki Podwojewodzy i Poseł Wileń:
Wereszczyński Staros: i Poseł Upitski.
Billewicz Ciwun Twerski Poseł Zmudzki.
Morawski Generał Major Poseł Słonim:

Do wysłuchania Czynności Kommissyi Edukacyi Narodowey.

Z SENATU.

Przewiel: Alexandrowicz Biskup Cheł:
Wielmoż: Lipski Kaszt: Łęcz:
Lanckoroński Wwda Bracł:
Giełgud Kasztelan Zmudzki.

Z STANU RYCERSKIEGO.

Z Prowincyi Wielkopolskiey.

Urodzeni Stadnicki Stta Ostrzeszowski Poseł Ziemi Wieluń:

Sie-

Sierakowski Podkom: i Poseł Płocki.

Z Prowincyi Małopolskiey.

Urodzeni Ankwicz Kasztelanic Sandec: Poseł Krakowski.

Xiąże Alexander Lubomirski Poseł Lubelski.

Z Prowincyi W. Xstwa Litt:

Urodzeni Zaleski Cześnik Grodzień: Poseł Trocki.

Putkamer Sędzia Ziem: i Poseł Zmudzki.

Do Kommissyi Likwidacyiney.

Z SENATU.

Przewiel: Wodziński Biskup Smoleński.

Wielmoż: Ciészkowski Kasztelan Liwski

Łącki Kasztelan Sandomirski

Gurowski Marsz: Nadw: Litt:

Z STANU RYCERSKIEGO.

Z Prowincyi Wielkopolskiey.

Urodzeni Prusimski Stta Nieszcze: Poseł Poznań:

Lasocki Poseł Sochaczewski.

Z Prowincyi Małopolskiey.

Urodzeni Leduchowski Stta Włodzim: Poseł Wołyń:

Czacki

Czacki Podczaſzyc Koronny Poſeł Czerniechow:

Z Prowincyi W. Xſtwa Litt:

Urodzeni Morykoni Piſarz W. W. X. Litt: Poſeł Wiłkomir:

Chrapowicki Stta i Poſeł Starodubowski.

Tegoż ſamego Dnia JPan Jan Borch Kanclerz W. Koronny po Seſsyi Seymowey wybieraiąc ſię nadwieczor na Komedyą, nagłą apoplexyą rażony, życie w tey Stolicy zakończył.

Dnia 3 Października we Srzodę: Gdy Jmć Pan Marſzałek Seymowy zagaił Seſsyą dopraſzając ſię, aby Regeſtr na wybranie Konſyliarzow do *Rady Nieuſtającey* tak z Senatu, jakoteż i z Stanu Rycerſkiego był przeczytany; czytał Kandydatow z Senatu i z Miniſterium Jmć Pan Sekretarz W. W. X. Litt: a z Stanu Rycerſkiego Jmć Pan Sekretarz Seymowy, który oraz rozdał tychże Jchmościow Panow Kandydatow Regeſtr do rozważenia na jutrzeyſzą Seſsyą.

Dnia 5go Octobra we Czwartek: Była Prowincyonalna Seſsya Posłow W. X. Litt: u Xcia Jmci Radziwiłły Wojewody Wi-

Wileńſkiego jako Pierwſzego Senatora Swieckiego Litt: po którey za zjachaniem ſię do Zamku Senatorow, Miniſtrow i Pośłow, przyſtąpiono do Elekcyi nowych Konſyliarzow do Rady Nieuſtającey *per vota ſecreta*.

Dnia 6 w Piątek: Trwała rozpoczęta na Dniu wczorayſzym Elekcya Konſyliarzow przez ciągnienie Loſow z Wazonu podług Prawa pod Prezydencyą JW. Lipſkiego Kaſztelana Łęczyckiego; co że ſię tego Dnia zakończyć niemogło, na Dzień jutrzeyſzy odłożona Kontynuacya Elekcyi.

Dnia 7go w Sobotę: Po zagajoney od Jmci Pana Marſzałka Seymowego Seſsyi, gdy ſię obieranie Oſob do Rady Nieuſtającey kończyło, delegowani tak z Senatu, jako i Stanu Rycerſkiego do przeyrzenia i rozważenia Wotow, przyſięgę wykonali, i po zakończonym od Stanu Rycerſkiego wotowaniu, tychże Wotow rewidowanie rozpoczęli, która czynność gdy tego Dnia być dokończona niemogła, na przyſzły Poniedziałek ſolwowana Seśsya.

Dnia 8go w Poniedziałek: Za przybyciem

ciem do Izby Seymowey Nayiaśn: Pana i po zagajeniu Seſsyi przez JW. Marſzałka Seymowego, kontynuowana była Rewizya Wotow do późna w noc, a gdy zakończyć ſię nie mogła, odłożona jeſt na Dzień jutrzeyſzy przez ſolwowanie Seſſyi.

Dnia 10 we Wtorek: Znowu do Luſtracyi nowo-obranych Konſyliarzow Rady Nieuſtającey przyſtąpiono, ktòra mimo zachęcanie JW. Marſzałka Seymowego do pośpiechu, i mimo dokładne ſtaranie JW. Lipſkiego Kaſztelana qua Prezydenta tey Luſtratury nie mogła być i tego jeſzcze Dnia zakończona, lubo Nayjaśnieyſzy Pan jadł obiad w Iźbie Seymowey za Tronem, a Zgromadzone Stany w pobliſkiey Sali Seymowey Izby, z tym wſzyſtkim kontynuacya i dokończenie na Dzień jutrzeyſzy jeſt odłożone.

11. Octobra we Srzodę: Naywyżſzą Rady Nieuſt: Magiſtraturę, gdy tandem zakończono, Prezydujący Jmć Pan Kaſztelan Lipski czytał nowo-obranych z Senatu, ex Miniſterio, i z Stanu Rycerſkiego Konſyliarzow, oraz w głoſie ſwoim Tronowi o finalnym zakończeniu te-

go-

go Dzieła donioſł. Zatym Xże Jmć Lubomirſki Marſzałek W. Koron: rozkazał Imieniem Nayjaśn: Pana, iżby nowo-obrani przyſtępowali do Tronu J. K. Mci, gdzie nayprzód Senatorowie, potym Miniſtrowie, nakoniec Stan Rycerſki per Turnum poprzyſięgli Rotą w Konſtytucyi opiſaną, którą czytał JW. Okęcki Biskup Poznań: Podkanclerzy Koronny. Około godziny 7mey ſolwowana Seſsya na Dzień jutrzeyſzy.

Dnia 12 Octobra we Czwartek: Po zagajeniu Seſsyi, przyſtąpiono do obrania Nowego Rady Nieuſtającey Marſzałka. Z Kandydatow naywięcey mieli głoſow JWny Staniſław Poniatowſki Generał Woyſk Koronnych, i JW. Sapieha Generał Artyl: Litt: lecz pierwſzy więcey jak 40 Wotami przekreskował. Przeto też ogłoſzony zoſtał Marſzałkiem Rady Nieuſtającey, a JW. Alexandrowicz Piſarz W. Koron: Sekretarzem. Solwowana zatym Seſſya aż do Soboty na godzinę 10. Konſyliarze pomienioney Rady ſą naſtępujący:

Z DA-

Z DAWNEY RADY

Z Prowincyi Wielkopolskiey.

Xiąże Sułkowſki Wwda Gnieźnień:
Xiąże Lubomirski Marſzałek W. Kor:
Xiąże Sapieha Gener: Artyl: W. X. L.
Mikorski Piſarz Ziemski Kaliski.

Z Prowincyi Małopolſkiey.

Jchmć PP. Branicki Hetman W. Kor:
Koſsowſki Podſkarbi Nadwor: Koronny.
Mierżejewski Strażnik Polny Koron:
Kurdwanowſki Podkom: Bielski.

Z Prowincyi W. Xſtwa Litt:

IX. Giedroyć Biskup Zmudzki.
Chreptowicz Podkanclerzy W. X. Lit:
Moſzyński Referen: W. X. Litt:
Potocki Piſarz W. W. X. Litt:

Z NOWYCH KANDYDATOW.

Z Prowincyi Wielkopolskiey.

Xiąże Prymas Arcy-Biſkup Gnieznień:
Szydłowſki Wwda Płocki.
Lipski Kaſztelan Łęczycki.
Oborski Kaſztel: Ciechan:
Xże Poniatowſki Generał Leyt: Marſz: Rady.

Ana-

Anastazy Walewski Szamb: J. K. Mci.
Bruhl Generał Artyl: Koron:
Bielinski Starosta Czer:

Z Prowincyi Małopolskiey.

IX. Turski Biskup Łucki.
Stępkowski Kasztelan Kijowski.
Popiel Kasztelan Lwowski.
Alexandrowicz Kasztel: Podlaski.
Kazimierz Raczyński Generał Wielkopolski.
Witosławski Oboźny Polny Koronny.
Józef Markowski Chorąży Mielnicki.
Antoni Sieroszewski Generał Adjutant.

Z Prowincyi W. Xstwa Litt:

Xiąże Radziwiłł Kaszt: Wileń:
Ogiński Kasztelan Trocki.
Rogaliński Wwda Inflantski.
Chmara Kasztelan Miński.
Korzeniewski Regent Kancelar: mnieyszey W. X. Litt.
Wincenty Tyszkiewicz Poseł Miński.
Jerzy Białopiotrowicz Łowczy Lidzki.
Dziekoński Strażnik Polny W. X. Litt:

Dnia 13 Octobra w Piątek: Ichmć Panowie Delegaci wyznaczeni Seymem teraznieyszym do roztrząśnienia przeszłych czynności Rady Nieustaj: zjachali się około godziny 10tey zrana do Sali Zam-

Zamkowey; gdzie taż Rada agitować się zwykła, i w przytomności Nayjaśnieyszego Pana, examina czynili przeszłey Rady. Atym czasem Sessye Prowincyonalne in ordine do obrania Sędziow Seymowych odprawowane były.

Dnia 14 Octobra w Sobotę: Po zagajeniu zwyczaynym przez Jmci Pana Marszałka Seymowego Sessyi, wykonali zaraz przysięgę obrani na Sessyach Prowincyonalnych Sędziowie Seymowi, ktòrzy są:

SĘDZIOWIE SEYMOWI.

Z Prowincyi Wielkopolskiey.

August Gorzeński Rotm: Kawal: Narod:
Sokolnicki Gener: Adjut: J. K. Mci.
Moszczeński Szambelan J. K. Mci.
Stawiski Podsęd: Ziem: Sieradzki.
Małczewski Stta Dębski.
Ośmiałowski Stoln: Dobrzyński.
Uruski Szambelan J. K. Mci.
Zorawski Regent Wyszogrodz:
Łempicki Stta Rożański.
Drewnowski Podczaszy Łomzień:

Z Prowincyi Małopolskiey.

Konarski Maior Artyl: Koron:
Popiel Sędzia Grodzki Nowom:

Rybiński Podkomorzyc Kijow:
Maniecki Pisarz Koronny.
Xiąże Michał Lubomirski Wojewodzic Kijowski.
Orłowski Podstar: Gr: Kam:
Jezierski Miecznik Łukomski.
Hryniewicki Sędzia Ziemski Łomzień:
Kordysz Pisarz Ziem:
Cieszkowski Chorąży Włodzim:

Z Prowincyi W. Xstwa Litt:

Buchowiecki Podwojew: Wileński.
Jelski Chorąży Grodzień:
Jagmin Ciwun Tędziagolski.
Tyzenhauz Chorąży Wileń:
Ciechanowiecki Gener: Adjut:
Obuchowicz Podwojewodzi Nowogr:
Chomiński Brygadyer.
Hryniewicz Poseł Rzeczycki.
Karwowski Stta Augustowski.

Gdy wzwyż wyrażeni Jchmć Sędziowie wykonali przysięgę, czytał Jmć Pan Mniszech Sekretarz W. W. Xstwa Litt: *Pacta Conventa.* Po ktòrych Jmć Xiądz Okęcki Podkanclerzy Koronny, doniosł Stanom Prepozycye od Tronu w następujących wyrazach:

PROPOZYCYE
OD
TRONU
JEGO KROLEWSKIEY MCI
STANOM RZECZYPOSPOLITEY
NA
SEYM 1780.
ZGROMADZONYM.

GDY trwałość całego Stanu Rzeczypospolitey na tym zalega, ażeby sprawiedliwość, i dobry porządek w niey ubeśpieczały każdego Obywatela; gdy takiego ubeśpieczenia Stróżem być powinna siła Narodowa; gdy tey siły żywiołem są dochody i dostatki publiczne, tych końcow dochodzenie być zawsze powinno celem, i jest aktualnie Oycowskich J. K. Mci Pana mego Miłościwego staranności, co istotnie Przezacne Stany uznawać będą w następujących od Tronu Propozycyach:

A nayprzód: Powszechnym doświadczeniem wiadomo jest wszystkim Seymującym, jako się corocznie pomnaża

trudność wynaydowania Osob, któreby się podeymować chciały Deputackich Funkcyi. Y nie dziw! Póki szafunek chleba dobrze zasługujących się w Pańskich ręku Sprawiedliwego Króla zostawał, łatwiey każdy własnego ronił majątku, w nadziei czerpania nadgrody z publiczney Skarbnicy za publiczną usługę. Teraz zaś trafia się często, że zgromadzone na Seymikach Województwa, Ziemie i Powiaty, nie mogą obierać za Deputatow tych, którychby naybarziey życzyły, gdyż nie zawsze naymajętnieyszy jest do tey delikatney Funkcyi nayzdolnieyszym, i coraz częściey trafiać się to będzie, póki się Przezacne Stany nie będą determinowały do obmyślenia przyzwoitey dla Deputatow Pensyi.

PROPOZYCYA DRUGA.

Sędziowie Pograniczni, którzy do tych czas byli w zwyczaju, na dawnych ścianach Rzeczypospolitey z Państwami Moskiewskim i Tureckim, mieli od wieku obmyślony swoy fundusz. Gdy teraz ukazuje się i na Białoruskim Pograniczu, i na Austryackim, i na Pruskim potrzeba takowychże Sędziow ustanowienia, wynika też razem potrzeba obmy-

myślenia równey, jako dla dawnych, tym nowym Sędziom Pogranicznym, Opłaty.

PROPOZYCYA TRZECIA.

W tych wiekach już od pamięci Naszey odległych, w których Starostw nazwisko w Krajach naszych nastało, już jest nie tylko rzeczą trudną, ale i niepodobną wyśledzić, czemu tak nierównym podziałem obdarzone zostały Starostwa Grodowe, iż niektòrych Intraty obficie dostarczają, drugie zaś wcale nie wyrównywają potrzebie wydatkow nieodbitych, dla utrzymywania Grodow, Archiwow, więzień publicznych, wyżywienia więźniow, żołdu i ubioru Zołnierzow Grodzkich. Doznała tyle-kroć Rada przy Boku Jego Królewskiey Mci Nieustająca, że gdy na proźby Obywatelow przez Woysko Rzeczypospolitey Ścigani bywali różni Rabusie i złoczyńce, schwytanych nie było ani gdzie beśpiecznie ulokować, ani czym wyżywić, ponieważ więzień nie było, ani funduszu na więźniow, ani na stróż ich; tak dalece, że gdy nikt na ten koszt łożyć niechciał, ani same nawet strony, które o ich łapanie prosiły; ciż łotrowie wypuszczane-

nemi być musieli, co do nowych rozbojow dawało okazyą. Zechcą tedy Przezacne Stany zważyć potrzebę zaradzenia tym inkonweniencyom.

PROPOZYCYA CZWARTA.

Spodziewa się NAYJASNIEYSZY PAN, iż względne będą Przezacne Stany na Projekt od Rady Nieustającey uformowany, końcem ułatwienia Spraw takich, które werbownikow Zagranicznych *spectant*, i mniema J. K. Mość, że tak doskonale jest każdemu Seymującemu pojętno, jak wiele nieprzyzwoitości zachodzi w sposobie trwającego aktualnie przepisu względem Spraw tego gatunku, iż ta materya objaśnienia nie potrzebuie.

PROPOZYCYA PIĄTA.

Podany przez Jmć Pana Zamoyskiego Projekt *Codicis* na przeszłym Seymie, już po całym Kraju wiadomy, lubo już zdaje się do swoiey zbliżać determinacyi; że jednak w tak delikatney materyi nigdy prawie nie może być dosyć deliberacyi, proponuje J. K. Mość Przezacnym Stanom, ażeby do wyznaczonych na to

od

od NAYJASNIEYSZEGO PANA 3ch ex *Senatu* & *Ministerio*, Urodzony Marszałek Seymowy także z Stanu Rycerskiego trzech wybrał Obywatelow, ktòrzyby na przyszłym da BOG Seymie komput, i swoich własnych myśli, i nadesłanych sobie od inszych Obywatelow *in hoc interstitio*, NAYJASNIEYSZEMU Panu i Przezacnym Stanom prezentowali. Tym sposobem ta materya na teraznieyszym Seymie jużby nie zabierała czasu drogiego, a na tyle inszych ważnych Rzeczypospolitey interessow nay-potrzebnieyszego.

PROPOZYCYA SZOSTA.

Cokolwiek tycze się Woyskowych materyi, w tym się odwołuje J. K. Mość do Przełożenia, które Przezacnym Stanom czynione będzie, i Stanu Woyska, i potrzeb jego od Rady Nieustającey. Tyle tylko NAYJASNIEYSZY PAN dzisiay ustom moim powierzać raczy, iż wyłożoną z własnego Skarbu Summę 713,635 Złotych Polskich na ròżne potrzeby Woysk Rzeczypospolitey, jako ochoczo wydawał, tak chętnie daruje Rzeczypospolitey. Y ten dar w Zbiorze Praw na teraznieyszym Seymie tworzyć

rzyć się mających, tak, jak był *in Anno* 1766 zapisany ten, który na ów czas uczyniła hoyność Pańska dla Oyczyzny, żąda mieć zapisany. Uszczegulnienie zaś Artykułow z których ta Summa zrosła, w reprezentacyi Departamentu Woyskowego okazane będzie. Tak zaś rozumie NAYJASNIEYSZY PAN, że krzywdziłby przezorność i Patryotyzm Przezacnych Stanow, gdyby wątpił o ochoczym przychyleniu się ich do przekładań, które im czynione będą przez Radę Nieustającą względem Woyska, a zatym bez uszczegulnienia onych na dniu dzisieyszym, w powszechności tylko wyrazić mi kazał NAYJASNIEYSZY PAN, iż zupełnie z swojey strony do tych żądań skłania się, które Rada Nieust: w Materyi Woyskowey Przezacnym Stanom przełoży.

PROPOZYCYA SIODMA.

Aże już powtarzane Rachunki Kommissyi Skarbowey Litt: dowodzą oczywistą i znaczną mnieyszość Intrat publicznych tey Prowincyi, od wydatkow Prawem przepisanych, więc rozciągnienie i na Kray Litewski imprezy Tabaczney proponuie J. K. Mość Przezacnym Sta-

Stanom, jako sposob naylepszy ze wszystkich do pomnożenia Skarbu publicznego, ktòry gdy po wyiściu tych dwuch lat już przyniesie swóy owoc, wtedy Podatek procentowy z Kapitałow bez szkody publiczney będzie mógł być zniesiony.

PROPOZYCYA OSMA.

Wiadoma całemu Krajowi szkoda publiczna z utraty Zup kopnych i warnych, jakby mogła być nadgrodzoną dla Oyczyzny, było i jest nieprzestannym celem Oycowskich starań J. K. Mci. Nie żałował NAYJASNIEYSZY PAN z własnego Skarbu wydatkow już znacznych na różne proby do wynalezienia takowego Skarbu, równie jako i do wydobycia z wnętrzności ziemi tych Kruszcow drogich, których i naszey Oyczyznie natura nie odmòwiła. Wynalezienia Soli już tak bliskie nadzieje, że prawie pewności równające się; możność korzystania z Gór kruszcowych dowodnie okazana, są powodem J. K. Mci do proponowania Przezacnym Stanom, ażeby do Tabelli przyszłych Expens przypisać postanowiły, Wydatek coroczny pewney determinowaney Summy, według

dług woli Przezacnych Stanow, do dyfpozycyi J. K. Mci, który na przyfzłym da BOG Seymie Ordynaryinym fkutek ftarań fwoich w tym dziele Stanom obwieścić nie omiefzka.

PROPOZYCYA DZIEWIĄTA OSTATNIA.

Ofoby fkładające Kommiffyą Edukacyiną, kończą w tym Roku przeznaczony Prawem bieg przepifanych fobie Powinności, a kończą go w fpofob tak chwalebny, że KROL Jegomość Pan Nafz Miłł: jeft w przeświadczeniu, iż trafia w myśl i żądanie wfzyftkich Seymujących, zaprafzając też fame Ofoby, które do tych czas fkładały Kommiffyą Edukacyiną, do kontynuowania teyże Funkcyi, którą bez żadney zapłaty, ani jakiegokolwiek intereffu, jedynie z miłości Oyczyzny, i z widocznym nay-większym pożytkiem publicznym, fprawowały.

Które to Punkta, jako fą proponowane przez NAYJASNIEYSZEGO PANA Przezacnym Stanom dla ich własnego dobra, tak pomyślnego ich fkutku, od żarliwey ich dla Oyczyzny miłości, fpodziewa fię J. K. Mość.

Po

Po zakończeniu tych Propozycyi Imć Pan Sekretarz W. W. X. Litt: od Senatu, a Imć Pan Badyni Sekretarz Seymowy od Stanu Rycerskiego czytali Kandydatow do Kommiſſyi Skarbowych Koronney i Litewskiey. Na tym ſię przeszło-ſobotnia zakończyła Seſsya.

Dnia 16 Octobra w Poniedziałek: Po zagajeniu Seſsyi przez JW. Okęckiego Podkanclerzego Koron: rozpoczęła ſię Elekcya Kommiſsarzow Skarbu Koronnego i Litt: Trwało do późna w noc wotowanie, którego kontynuacya na Dzień naſtępujący przez ſolwowanie Seſsyi jeſt odłożona.

Dnia 17 Octobra we Wtorek: Seſsya zwyczaynym zagajona ſpoſobem na wotowaniu wczorayſzego dnia rozpoczętym, i na Luſtraturze pod prezydencyą JW. Lipſkiego Kaſztelana Łęczyckiego Komiſſarzow Skarbowych, zeſzła, których nowo-obranych z Korony wyłączono, i po zlikwidowaniu, znowu do Wazonu już około godziny 7mey wieczorem włożono, oraz dla zakończenia tey czynności, Seſsya na Dzień jutrzeyſzy na godzinę 10 ſolwowana.

Dnia

Dnia 18 we Srzodę: Za przybyciem Stanow Rzeczypospolitey na Zamek, przystąpiono do wydobycia Wotow z Wazonu na Kommissarzow Koronnych. Czytał Kandydatow JW. Lipski Kasztelan Łęczyc: a potym ogłosił, większością Głosow, obranych do Kommissyi Skarbowey Koronney. Nastąpiło wydobycie osobliwszych Wotow z Wazonu także na Komissarzow Skarbu W. Xstwa Litt: ktòrych wyłączywszy z pomiędzy Kandydatow, czytał także zadeterminowanych, większością Głosow, i na tym solwowana Sessya.

KOMMISSARZE

Do Skarbu Koronnego.

Z prowincyi Wielkopolskiey.

Ostrowski Kasztelan Czerski.
Sobolewski Kasztel: Warszawski.

Z Prowincyi Małopolskiey.

Xże Lubomirski Kasztel: Krakowski.

Z STANU RYCERSKIEGO.

Z Prowincyi Wielkopolskiey.

Ciecişzowski Pisarz W. Koronny.
Miaskowski Stta Gnieznieński.
Szymanowski.

Z Pro-

Z Prowincyi Małopolskiey.

Walewski Podkomorzy Krakowski.
Miączyński Wwdzic Podlaski.
Nieborowski.

KOMMISSARZE
Do Skarbu W. Xięstwa Litewskiego.

Z SENATU.

Bystry Kasztelan Brzeski Litt:

Z STANU RYCERSKIEGO.

Jelski Podkomorzy Starodubowski.
Suchodolski Sędzia Ziem: Wołkowyski.
Potocki Stta Tłomacki.
Chrapowicki Stta Starodubow:
Słizień Stolnik Starodubow:
Zaleski Cześnik Grodzieński.
Bernowicz Podczaszy Nowogr:

Dnia 19 Octobra we Czwartek: Zagaił Sessyą JW. Małachowski Marszałek Seymowy, i nieodwłócznie Osoby na dniu onegdayszym wyznaczone do weyrzenia w Czynności i do wyexeminowania wszystich Juryzdykcyi, należyte w przytomności Zgromadzonych Stanow czynili Raporta, które na Pismie do Laski gdy oddane były, solwowana Sessya.

RAP-

RAPP

STANOM ZGROMADZONYM PO

STAN WOYSKA

Na Seym Walny Ordynaryiny Warszawski

dacyi z Raty Marcowey Roku tegoż 1780

KORONNE.

	Sztab Generalny - - -
Jazda.	24. Chorągwi Brygady Wielkopolskiey - -
	24. Chorągwi Brygady 1wszey Ukraińskiey
	24. Chorągwi Brygady 2giey Ukraińskiey -
	12. Chorągwi Puł-Brygady 3ciey Ukraińs:
	12. Chorągwi Puł Brygady Małopolskiey -
	Pułk Miączyńskiego Wojewodzica - - -
	Pułk Byszewskiego Generała Majora - - -
	Gwardya konna - - - - - - - - -
	Regiment Buławy Wielkiey - - - - -
	Regiment Buławy Polney - - - - - -
	Regiment Kozłowskiego Generała-Majora -
	Summa - - -

PORTA

DANE NA SEYMIE ROKU 1780.

OBOYGA NARODOW

1780 Roku, podług zaprzysiężonych Likwi-
i Rapportow Miesięcznych okazany.

Podług Etatu 1776. Roku i Rezolucyow Rady być powinno.	Effectivè znayduje się we wszystkich Korpusach.	Brakuje do kompletu z przyczyny dezercyi i śmierci.	Nad komplet w niektórych Korpusach Kapitani.	Sowite Poczty.	
27	27				
737	737			87	
737	736	1		181	
737	735	2		188	
369	369				
369	369			99	
390	391		1		
390	383				Brakuje do Kompletu z przyczyny nie dostarczającey płacy.
426	332	7			
257	257	94			
257	358		1		
257	221	37	1		
4926	4788	141	3	555	Brakuje do Kompletu z przyczyny nie dodanych złłch 17422. gr: 15.

Kor-

Piechota.	Korpus Artyleryi	-
	Indzynierowie	-
	Batalion Fizylierow	-
	Gwardya Piesza	-
	Chorągiew Węgierska Buławy Wielkiey	-
	Chorągiew Węgierska Buławy Polney	-
	Regiment pod Imieniem Krolowy	-
	Regiment pod Imieniem Krolewica	-
	Regiment Buławy Wielkiey	-
	Regiment Buławy Polney	-
	Regiment Xcia Franc: Sułkowskiego	-
	Regiment Potockiego Stty Szczerzeckiego	-
	Regiment Czapskiego Generała Lieutnanta	-
	Regiment Raczyńskiego Generała - Majora	-
	Regiment Ordynacyi Rydzyńskiey	-
	Regiment de Witte Pułkownika	-
	Regiment Xcia Ponińskiego Gener: Majora	-
	Regiment Ordynacyi Ostrogskiey	-
	Summa	-
	Summa ogulna	-

REKAPITULACYA.

Być powinno Woyska Koronnego *inclusive* przybyłych Głow 200. Garnizonu Kamienieckiego	12439.
Znayduje się *effective* licząc w to nad kompletowych 7. Kapitanow, - - - - Głow	12127.
Brakuje więc tylko - - - Głow - -	312.

Nota 1mo: Sowite Poczty Głow 555. nie liczą się ani potrącają, ponieważ ci na mieyscu nie-

Podług Etatu 1776. Roku i Rezolucyow Rady być powinno.	Effectivè znayduje się we wszystkich Korpusach.	Brakuje do kompletu z przyczyny dezercyi i śmierci.	Nad Komplet w niektórych Korpusach.	Sowite Poczty.	
397	394	3			
12	12				
418	418				
1539	1422	117			Brakuje do Kompletu z przyczyny nie dostarczającey płacy.
72	72				
72	72				
467	456	11			
467	468		1		
467	463	4			
547	546	1			
353	353				
353	354		1		
353	348	6	1		
353	354		1		
353	352	1			
413	404	9			
413	413				
437	411	26			
7486	7312	178	4		
12439	12127	319	7	555	

przytomnych Towarzystwa Żołdem tychże utrzymywani w komplet nie wchodzą.

Nota 2do: Podług Rapportu na Seym przeszły 1778. podanego było - - - - Głow - - 11437.
Teraz znayduje się - - - Głow - - 12127.

Przybyło więc przez dokompletowanie Regimentow, i pomnożenie 200. ludzi w Garnizonie Kamienieckim - - - - Głow - - 690.

D LITE-

LITEWSKIE.

Sztab Generalny - - - -		
Jazda.	Brygada Hussarska - - - - -	
	Brygada Petyhorska - - - - -	
	Gwardya Konna - - - - - -	
	Pułk Baranowskiego - - - - -	
	Pułk Jeleńskiego - - - - -	
	Pułk Romanowskiego - - - -	
	Pułk Gorycza - - - - - -	
	Pułk Bielaka - - - - - -	
	Summa - - - -	
Piechota.	Artyllerya - - - - - -	
	Gwardya Piesza - - - - - -	
	Regiment 1wszy - - - - -	
	Regiment 2gi - - - - - -	
	Regiment 3ci - - - - - -	
	Regiment 4ty - - - - - -	
	Regiment 5ty - - - - - -	
	Regiment 6sty - - - - - -	
	Chorągiew Jańczarska - - - -	
	Chorągiew Grenadyerska - - - -	
	Summa - - - -	
Summa ogulna - - - -		

REKAPITULACYA.

Powinno być Woyska Litewskiego podług Etatu - - - - Głow - 4770.

Znayduje się *effective* - - - Głow - 4515.

Brakuje więc tylko z przyczyny niedostarczaiącey płacy - - Głow - 255.

Podług Etatu być powinno.	Effectivè znayduje się.	Brakuje do Kompletu.
25	25	
478	355	123
478	424	54
318	315	3
374	3 9	5
150	150	
150	150	
327	318	9
395	395	
2670	2476	194
125	121	4
609	583	26
220	217	3
220	220	
220	220	
220	220	
171	163	8
110	107	3
100	90	10
80	73	7
2075	2014	61
4770	4515	255

Nota: Brakuje do kompletu Głow 255. dla niedoſtarczającey Płacy, ktorey w każdym Roku do Summy wypłaconey ze Skarbu Litewſkiego, podług Prawa 1776. brakowało na Rok do uſtanowionego Etatu zł: 164,433.

Nota: Podług Rapportu na Seym przeſzły 1778 podanego było - - Głow - 4465.
Teraz znayduje się - - - Głow - 4515.

Przybyło więc przez Dokompletowanie Korpusow - - - Głow - 50.

SUMMA

Dwu-Letniey Percepty i Expensy Funduszu
Lipca Roku 1778. do

PERCEPTA.

1*mo*: z Remanentow w gotowiźnie { *w Koronie* / *w Litwie* -

2*do*: z Dobr

Koronnych: z Rat ośmiu zaległych do S. Jana 1778 - - - -
z Rat czterech od S. Jana 1778 do S. Jana 1780 - - -

Litewskich: z Rat ośmiu zaległych do S. Jana 1778 - - - -
z Rat czterech od S. Jana 1778 do S. Jana 1780 - - -
z Rat S. Jana 1780 i 3ch Królow 1781 *anticipativè* -
w Administracyi zostających -
Sekwestrowanych - - - -

3*tio*: z Summ

Koronnych: z Kapitałow podniesionych -
z Prowizyi od Summ - - -

Litewskich: z Kapitałow podniesionych -
z Prowizyi od Summ - - -

RYUSZ

Edukacyi Narodowey, od dnia pierwſzego oſtatniego Czerwca 1780.

Percepta.		Summa ogulna.	
złote.	*groſze.*	*złote.*	*groſze.*
- 42,473	- 12 $\frac{11}{12}$	- 129,326	- 24 $\frac{3}{12}$
- 86,853	- 11 $\frac{4}{12}$		
- 69,901	- 28 $\frac{3}{12}$		
- 697,753	- 16 $\frac{6}{12}$		
- 97,320	-	- 1,757,618	- 28 $\frac{9}{12}$
- 871,130	- 19 $\frac{4}{12}$		
- 2,955	- 24 $\frac{8}{12}$		
- - 500	-		
- 18,057	-		
- 75,346	- 8 $\frac{6}{12}$		
- 516,902	- 23 $\frac{8}{12}$	- 918,455	- 9
- 84,435	- 9 $\frac{10}{12}$		
- 241,770	- 27		

ato.

4ło: Percepta rozmaita:

Koronna: z Dawnych Dochodow Szkoł Nowodworskich do Funduszu nie należących - - - -
z Przedanych Possessyi - - -
z Percepty Prawney - - -
z Przedaży Xiążek Elementarnych
z Dochodu Potocznego - - -

Litewska: z Percepty od Lustratorow - -
z Przedanych Ruchomości pozostałych w Dobrach - - -
z Percepty Prawney - - - -
z Przedaży Xiążek Elementarnych
z Dochodu Potocznego - - -

Percepta.		Summa ogulna.	
złote.	*grosze.*	*złote.*	*grosze.*
- 1,726	- 29		
- 25.296	-		
- 32,928	- 23		
- - 205	- 26 6/12		
- 32,344	- 25	- 129,395	- 3 6/12
- 5,419	- 23		
- 10,373	- 21 6/12		
- 10,085	- 16		
- - - 88	- 10		
- 10,925	- 9 6/12		
Summa -		2,934,796	- 5 6/12

EX.

EXPENS.

1mo: Na Akademią, Szkoły, i Pensyą uczącym	
Na Pauperow i *præmia* dobrze uczącym się	-
Na Konwikta ubogiey Szlachty - - -	-
Na Szkołę Dyrektorow Parafialnych -	-
Na *Sarta tecta*, Kościoł i Expens potoczną	-
2do: Na Emerytow - - - -	-
3tio: Na Expens Duchowną - - - -	-
4to: Na Expens rozmaitą:	
Lokowane na Kapitał - - -	-
Na Pensye bywszych Kommissarzow Sądowych *Koronnych i Litewskich* -	-
Na Towarzystwo Elementarne - -	-
Na Bibliotekę Załuskich - - -	-
Na Pensye Sekretarza z Kancellaryą, Officyalistow Prawnych, Patronow, Archivi, Kassy, i Architekta za Rat 4ry - -	-
Na Podatki - - - - -	-
Na Expens Prawną - - - -	-
Na umorzenie Długow i Pretensyi do Funduszu - - - - -	-
Expens Extraordynaryina - -	-
Summa Expensy -	-
Zostaje Remanentem po Kassach - -	-
Summa -	-

Expens.		Summa ogulna.	
złote.	*grosze.*	*złote.*	*grosze.*
- 999,742	- 19		
- 22,976	—		
- 97,751	- 28	1,317,042	- 7 3/12
- 28,150	- 8		
- 168,421	- 12 3/12		
- 285,122	- 12	- 285,122	- 12
- 95,802	—	- 95,802	—
- 407,009	- 28 6/12		
- 78,181	- 18 3/12		
- 57,397	- 11 9/12		
- 18,399	- 25 6/12		
- 158,462	- 15	- 1,061,797	—
- 12,047	- 16 6/12		
- 49,032	- 1		
- 189,458	- 3		
- 91,808	- 6/12		
- 2,759,763	- 19 3/12		
- - - -	- -	- 175,032	- 16 3/12
- -	- -	2,934,796	- 5 6/12

Dnia

Dnia 20 Octobra w Piątek: Zagajona była Seſsya przez JW. Marſzałka Seymowego, i nayprzòd przyſtąpiono do Raportow podanych Czynności Departamentu Woyſkowego Koron: i Litew: Delegowani do examinowania, donieśli Stanom na piśmie, iż wypadają Expenſa większe na Woyſko zwłaſzcza w Litwie przy innych Wydatkach Rzeczypoſpolitey, niżeli Percepta doſtarcza, przeto takowy Deceſs Zgromadzone Stany wzięły do roztrząśnienia, aby nowo uſtanowić ſię mające Podatki, takowy Deceſs zaſtąpiły. Na tym ſolwowana Seſsya na godzinę 4 z Południa. O którey gdy ſię znowu tegoż Dnia zebrały Stany, podane były Raporta od Kommiſsyi Likwidacyiney przez Oſoby Seymem wyznaczone. A nayprzòd JW. Wodziński Biſkup Smoleń: potym JW. Gurowſki Marſzałek Nadworny Litew: nakoniec JW. Pruſimſki Poznańſki, Laſocki Sochaczewſki, Leduchowſki Wołyńs: i Chrapowicki Starodubowſki Posłowie w obſzernych wyrazach Stanow Rzeczypoſpolitey opowiadali proporcyą Długow zlikwidowanych, po rozdaniu wprzód Senatorow i Posłow Tabelli tychże Długow przez JW. Badyniego

Se-

Sekretarza Seymowego. Po tych Rapportach do godziny 8 wieczorney trwających ſolwowana Seſsya na Dzień następujący na godzinę 10 zrana.

ODPOWIEDZ

Podſkarbiego Nadwornego Litt: na Kweſtyą czyli zarzut od Kommiſsyi Skarbu Litt: nieprzyzwoicie względem Summy 540000 Złotych do niego zaregulowany, Prześwietney do Rachunkow Litewſkich Delegacyi uczyniona.

KOMMISSYA Skarbowa Litewſka, przed ordynaryiną teraznieyſzą Oktobrową Kadencyą, mając Prawem czas naznaczony, do expedyowania na Seym ex præterito Rachunkow, mianowicie dla obięcia w nie Raty oſtatniey Marcowey, przedtym za Seym po niey nadchodzący, do okalkulowania na drugim Seymie idącey; wdała ſię za granicę objektu teraznieyſzey Extrakadencyi, ſzukając w niey teraz (z jakowychſi ſwych przyczyn) co reſpiciebat futurum;

rum; ściągnąwszy zatym Officyantow, oderwanych od czynności, w interessach Skarbowych, in subsequens Kadencyi do zarządzenia na celnych Komorach potrzebnych, czyniła z niemi in contumaciam Podskarbiego Nadwornego, nagłe indagacye, z ktòrych Summę, na przepłatę jakoby do rzeczonego Podskarbiego stosującą się, a przez się zlikwidowaną, tu aż jemu podała do wiadomości, o ktòrey kommunikacyą, nie mogąc on doprosić się, aż za zaleceniem Przeświet: Delegacyi, odebrał w tym zapóźniony skutek następnemi w tey objekcyi, nec de tempore, nec de loco, et non de necesse wniesioney, usprawiedliwiający się punktami.

1mo: Nie jest dosyć, że Officyanci tę przepłatę do Podskarbiego Nadwornego zaregulowali; ale trzeba, aby dowiedli mu, za czyją wolą ją uczynili; i kiedy na takowe exolucye dyspozycyi ani Kwitow Podskarbińskich nie składali bez nich, w czasie nawet przyzwoitego o to, & non in contumaciam z skarżonym Aktorem, Rachunku, ważnie mówićby nie mogli; a cóż ich, czyli z niemi Kommissyi, niewcześny zaoczny, i bezdowodny rachunek, znaczyć może?

Nay-

Nayznacznieyſza część tey przeliczoney kwoty (podług ſamychże Officyantow relacyi) za dyſpozycyą Pana Suchodolca, w zawierzeniu jego odezwom, uczyniona, a ten gdy zamąciwſzy intereſsa, i nie zdawſzy rachunkow, wyjachał z Grodna, ani na kalkulacyą z niego winną, ściągnąć go dotąd, i oney odebrać można było; Przeto do takowego z Panem Suchodolcem obrachowania, i przez niego, ad uſum Podſkarbiego Nadwornego obrótu tey Sum̃y dowiedzenia, przepłata jey, czyli allegatum na nią, rekognoſkowanym być niemoże. Wſzelako jednak Podſkarbi Nadworny, własnych nieczyniąc na to dyſpozycyi, tey Officyantſkiey odezwom Pana Suchodolca powolności, nie approbuje, i będąc od niego zdradzonym, przeſzłych jego czynności, w zażyciu do porachunku percept Skarbowych, realizować niemoże.

2*do*: Powody przepłat tych Officyantſkich, pochodziły pryncypalną przyczyną, z Cła Królewſkiego, Podſkarbiemu Nagwor: należącego, a z Cłem Rzeczypospolitey w niejakiey konnexyi exolutorum bywającego, w tranſportach zaś Summ, acz różnie poborowanych, łączącego ſię, częſte zatym z jednego do

dru-

drugiego zrzódła, wsiękały, obrachunkow i boniffikacyi, wzajemne okoliczności, nadto, Rzeczypospolitey na Seym Rachunki, ad primam Martij miały swòy termin, a zaś Cła Królewskiego do Nowembra terminowały się, owoż! in rem Prowentu, między pierwszym Marca, a Nowembrem wpływającego, mogło z niektórych Komor, częścią z wpadłey Percepty, a częścią, i z wpaść mającey, zayść jakie nadliczenie; na wzajemney z ceł boniffikacyi upewniające się, czego potym zaszła w niespodziewaniu 1 Julij, i nad Cłem Królewskim odmiana, przeistoczyła skutek. Wszelako, co się zaliczyło w dogadzaniu odezwom Pana Suchodolca, on winien Podskarbiemu Nadwornemu z tego usprawiedliwić się, a co pro conto jego użytych, i tey natury, a przez się dysponowanych Percept dowiedzie, Podskarbiego obowiązkiem będzie bonifikować Officyantom, to zaś jak było, równie jest, i będzie Prywatnym Rozrachunkiem, i bonifikacyą extra Kommissyi Skarbu Litewskiego.

3tio: Część Summy na Podskarbiego Nadwornego, powyższą okolicznością kontumacyinie narachowaney, applikuje się Kwitowi jego, od Kassy produko-

wa-

wanemu, i ten widzieć mu trzeba, a gdyby Kwit takowy, in rem porachunku z przeszłości, i gdyby też na przyszłość Kassierowi danym, okazał się, byłby tylko znakiem facyendy, między nim prywatney, a nie żadnym ściągającym się do Kommissyi Skarbu Litewskiego Dokumentem.

4to: Kassa Kommissyi Litewskiey, w niewystarczającym Perceptami expensom Skarbie, niemiewała po Kadencyach Sum̃ remanentujących, a jeżeli między Kadencyą teraznieyszą z wpadłey jakiey percepty, od wiedzy zatym i obsygillowania Kommissyi independującey przez dezercyą Pana Suchodolca, w zamieszaniu interessow i wypłat, awansował co Kassier na porachunek ex prætereito, i gdyby też in futurum, z nim o to Kalkulacya Podskarbiego Nadwornego, jako prywatne umiarkowanie znacząca, nie iest Kommissyą Skarbową interessuiącą, która do odpowiedzi w niedopłaceniu Summ winney, jedynych ma swych Officyantow i ich Paręcznikow Aktorami, w poszukiwaniu zatym dalszych Kompetytorow, nad to Aktorstwo, non plus ultra excedere może.

5to:

5to: Kassier, znając punktualność i sposoby Podskarbiego Nadworn: prócz nich, gdy co awansował; pokładał ufność, i na Racie z dochodow Królewskich, w teraznieyszym Oktobrze przychodzącey, ktòra według przekazu od Kassy Generalney, i przyjęcia za nią opłat inszych, a mianowicie Zagranicznych, przeświadczała go: iż juxta cursum utrzymywanych przez Podskarbiego Nadwornego exolucyi, jemu dostanie się; a zatym z nieprzeyrzenia w nagłey rzeczy odmianie ewentow, obiecywał sobie wKassie mieć swą satysfakcyą, i w czym Podskarbi Nadwor: suplikowaniu swemu do łaski J. K. Mci Pana Naszego Miłościwego, spodziewa się skutku.

6to: Kommissya Skarbowa, jako potrzebę i czas indagacyi, o przepłacenie Percept Podskar: Nadwor: nieprzyjaznym ściganiem uprzedziła, pari in competentia w celu publico znajomym, zaregulowała do niego swą pretensyą; bo jey rzeczą, patrzeć Officyantow i ich Paręcznikow, a gdyby Podskarbi Nadworny in directe, i gdyby też directe pociągnionym od nich został, ta Sprawa między niemi, nie będzie Sprawą Kommissyi Skarbow: z Podskarbim Nadwor:

ani

ani jego z tym Aktorſtwem wzajemną, w własney zaś Sprawie odpowiedź Officyantom, od juſtyfikacyi Pana Suchodolca w Perceptach i Expenſach, przez niego na conto Podſkarbiego Nadwornego obracanych, zadłużoney, dependować będzie.

7mo: Mimo różnicę ſłuſzney od nieważney okoliczności, awanſowanie od Skarbowego Officyanta jakiey kwoty, gdy w doścignieniu czyli zabrakowaniu dopłaty nagle zarekwirowaney, jeſt jego przeſtępſtwem, tedy ono w obowiązku odpowiedzi Kommiſsyi, ściąga się tylko do wydającego na ſwe Rizyko Officyanta nie zaś do biorącego Aktora, pierwſzy bowiem założyć muſi do Skarbu, a w niedoſtarczeniu, Paręcznik za niego płaci, drugi nie Skarbowi, ale jemu tylko w oddzielney Sprawie odpowiada, i to zadowodem, gdy wziął jaką kwotę, i wydał Kwit na nią, a wſzelako, ani Skarb go może pociągać do odpowiedzi, ani on ją winien Skarbowi czynić.

8vo: Dopuściwſzy między Skarbem a Officyantem i jego Paręcznikiem przyłączenie trzeciego, do odpowiedzi wcią-

ganego, w przypadku pociągania przez niego czwartego, i dalszych trzeba dołączyć, a w takim związku, Kompetytorską zrobiwszy Sprawę, ani od niey Skarbową możnaby odłączyć, ani z nią trafić do prędkiego końca, a zatym jako Rzeczypospolitey w swych dochodach jest interessem Kommissyi patrzeć, tak równym jey w zawodzie pilnować się swych Officyantow i ich Paręcznikow, a nie kogolwiek między nich wciąganego, extra zatym kredytujących Officyantow i Paręcznikow, niemoże być Kommissyi Sprawa, o niedopłatę dochodu, chibaby z Wiolatorem, a w naturze dobrowolnych pożyczek Oficyantskich z pożyczającemi, materyi dla Kommissyi niemasz do Sprawy, zatym niemasz pretensyi.

Sprawa Kommissyi Skarbowey, o swą Perceptę, póki idzie naturalną drogą z Officyantami nie zupełnie wypłacającemi się, i ich parędznikami; póty pewną jest prędkiego i pewnego skutku, jakby zaś wybaczaiąc, obróciła się w ustronne do tey odpowiedzi komplikacye, zawikławszy się w labirynt kwestyi między Aktorstwami, dalszą byćby musiała od dóyścia Skarbowi satysfakcyi, albowiem Officyanci, i przez konsekwencyą ich

ich Paręcznicy, na niedopłaconą Percepte, nic odpowiedzieć nie mogą, jak tylko nieodwłócznie ją zapłacić, a zaś o przepłatę czyli o awans drugiemu Skarbowi Sprawa, obszernieysze w sobie zawiera konnexye, stopnie Prawa, dowody i odwody; Kommissya tedy Skarbowa przyłączać niemoże ustronney Sprawy, boby (jako o tym powyżey) swoią zatrudniła, maiąca ją in solo executivo satysfakcyi, w tamtey zaś wprzod jeszcze dóyść trzeba, przez kogo, i dla kogo, za czyją Dyspozycyą i Kwitem, oraz w jakiey proporcyi użyte Pieniądze? a dopiero wywiąże się kto z nich, i komu, co winien. To więc jest różną i oddzielną Sprawą, in connexo z Skarbowym niekwestyonowaney własności windykowaniem nie będącą, ani być mogącą.

Ultim: Widomie tedy, niesłuszności powodem, w cudzą Kommissya wdała się Sprawę, do siebie zgoła nienależącą, i niepotrzebnie, prócz pretextu okazania nieprzyjazni żądeł, przywłaszczaną, poszło zatym, że i przepłatę w zaocznym rachunku wygurowano, i Aktora dyspozycyi na tę Percepcyą, którym Podskarbi Nadwor: niebył nie objaśniono, a do Seymowych Rachunkow z materyą do nich niewchodzącą, przypisano się;

mieysce seymowania, chcąc zamienić, na plac Szykanow i Potwarzy.

Gdy zatym Kommissya, mająca w Aktorstwie sobie do odpowiedzi Officyantow, i ich Paręcznikow, niemoże i nie powinna, równie jak nie ma żadney przyczyny, drugiego do satysfakcyi poszukiwać Aktorstwa; a jeszcze z tą wyboczoną, ultra Spheram z dawanych na Seymie rachunkow, przechodząc pretensyą; tak cel jey, do którego nią wymierzyła, widomie pokazuje się, iż nie Summy Skarbowey, ale prześladowania Osoby, nienależącey w tym do odpowiedzi, szukała; niemając bowiem, z powyższych przyczyn, Jus ad rem do Podskar: Nadwor: Jus in re, z nim mieć niemoże.

Kalkulacya teraznieysza, jakie obeymuje przychodow i rozchodow Skarbowych Raty, od Seymu przeszłego do Seymu teraznieyszego (których pięć ad Calculum prœsentem weszło) z tych, w nayściśleyszym examinowaniu, ma Rzeczpospolita zupełność swych Percept, według których, określoną Prawem expensę usprawiedliwiono, oraz Kwitami i Rachunkami exolutorum wyprobowano.

Y na

Y na tym funduje się Raport Prześwietney Deputacyi Seymowey, do wysłuchania Kommissyinych Rachunkow naznaczoney, do jey więc in præciso rachunkom definicyi, Podskarbi Nadworny odwołuje się.

PRZEŁOZENIE

Od Kommissyi Skarbowey Litewskiey na Pismo od JW. Podskarbiego Nadwornego Litewskiego podane, że zabrana Summa 542,799 Złłch Pollch nieprzyzwoicie do JW. Podskarbiego Nadwornego Litewskiego zaregulowana.

USTANAWIAJĄC Rzeczpospolita Kommissyą Skarbową Litewską, i powierzając Oney dochodow i wydatkow swoich dozor, i urządzenie; wyznaczyła czasy, czyli Kadencye, w których Kommissarze Skarbowi obecnie zjeżdżać się obowiązani, actìvè włożone na siebie przez prawo powinności dopełniać koniecznie muszą.

Kon-

Konstytucya 1778 Roku lubo końcem wyspieszania Rachunkow na Seym w Roku Przedseymowym, kazała Kommissarzom Skarbowym na dniu 15stym Września przyspieszyć otwarcie Kadencyi, niezabroniła jednak pilnego i naypierwszego weyrzenia: Jeżeli Pieniądze Podatkowe weszły, i znayduią się w całości. Była albowiem w przeświadczeniu Kommissya Skarbowa, że naycelnieyszym powołaniem tey Magistratury jest straż, aby Importancye publiczne przez nikogo ruszane niebyły.

Dopełnienie Prawa i obowiązkow nie można nazywać objekcyą, nec de tempore, nec de loco, nec de necesse wczesną. We wszystkich okolicznościach, a pryncypalnie w straży Skarbu publicznego należy być czułym, i wczesna troskliwość zawsze pożyteczna, a zaniedbanie czułości często szkodliwe. Y z takowych to powodow prawnie zebrana Kommissya Skarbowa na dniu 15 Miesiąca Września, wezwała do siebie Kassiera swego, ażeby uwiadomił, jeżeli po zalimitowaney Kadencyi Marcowey, nie weszły jakowe percepty do Kassy, i jeśli Remanent do poprzedzającey Raty z Exakcyi Wileńskiey, Brzeskiey i Mińskiey

ſkiey należący, zoſtał opłacony; Kaſſier przez podpiſany według zwyczaju Rapport, upewnił Kommiſſyą, że in interſtitio czasu od Kadencyi Marcowey do Septembr: perceptował 231,283 Złł: Poll: Gdy zaś dla przeliczenia takowey Summy Komiſſya z Izby ſwojey dwòch Komiſſarzow wyznaczyć przed ſię brała, oſtrzegł Kaſsyer, że takowey Sumy nie ma, bo wydał JW. Podſkarbiemu Nadw: Litt: i Kwit tegoż in probationem facti złożył Rapport Autentyczny Kaſſiera i Kwit JW. Podſkarbiego były pokazane JWW. Deputowanym od Stanow Seymuiących do Rachunkow Skarbu Litewſkiego.

Komiſsya Skarbowa pamiętna na Prawo, że żadne pieniądze publiczne inaczey wydawane być niemogą, jak za Aſſygnacyą Kommiſſyi in completo numero podpiſaney, i na Juramenta wſzyſtkim Subalternom, czyli Officyaliſtom ſtoſownie do takowego Prawa ułożone, uznała, że Kaſſier Prawo i obowiązki ſwe złamał, dla czego areſztem ukarany i Poręcznik onego do Sądu Komiſſyinego pozwany; Niemoże zaś być Kommiſſya tego zdania, aby Kaſſierowi Skarbowemu wolno było z kimkolwiek in

fu-

futurum o Summy Skarbowe czynić facyendy.

Tym przykładem ostrzeżona, musiała Kommissya i z innych Superintendentow indagacye czynić, z ktorey pokazało się, że JW. Podskarbi Nadworny Lit: tak z Kassy, jako Komor, i Czopowego za swoiemi i ług swoich nakazami i Kwitami zupełnie wybrał Złł: Poll: 542,799. A w tym mieyscu niemoże ubliżyć Kommissya Skarbowa Litewska rzetelnego świadectwa JP. Suchodolcowi Sekretarzowi swemu, że przy obrachowaniu Officyantow z wyż wspomnioney 542,799 Złł: Summy, żadnego tegoż JP. Sekretarza Suchodolca nie widziała produkowanego Kwitu, lecz innch JWgo Podskarbiego Nadwor: Litt: Dependentow Kwity, i jego własne skompletowały dowody przyświadczające zabranie tey Summy.

Nie może JW. Podskarbi zażalać się, że te obrachowanie z Officyantami, in contumaciam jego uczynione było. Bo sam bywał przytomny na Sessyach Kommissyinych w Grodnie. Wiedział doskonale o jakowe Demeritum Kassier był ukarany. Mògłby był przed Kommissyą zrzec się tego Dzieła, lecz własne jego

Kwity

Kwity były mu do tego na przeszkodzie.

Pretensya JW. Podskarbiego Nadw: Litt: do Cła Królewskiego, która dała mu powod do zabierania pieniędzy in fundis Komor, nie mogła go dyspensować do tey śmiałey rezolucyi, aby bez Assygnacyi Kommissyinych wolno mu było one zabrać, lecz przecież i z tego pretextu, (którym nigdy, a tym barziey od 1 Julij Anni præsentis zasłonić się JW. Podskarbi nie powinien.) Nie mógł sobie w jednym puiroczu obiecywać do tyla na część Krὸlewską należytości, bo dochod Celny zupełnie obrachowany a die 1 Martij, ad 1 Septembris 1780 nie uczynił na Skarb Krὸlewski połowy nawet tey Summy, która w zabraniu JW. Podskarbiego likwiduje się—. A gdy produkowane były Kwity JWgo Podskarbiego na zabrany Prowent Czopowego Mieyskiego, który żadną naymnieyszą częścią do Skarbu Królews: nie kontrybuje, i gdy też Kwity JWgo Podskarbiego nawet post primam Julij podpisane Kommissya widziła, nie mogła o tey nieprzyzwoitości obowiązanego od siebie Stanom Rzeczypospolitey zamilczeć doniesienia.

Nie

Niemiała Kommiſsya chęci prześladować JW. Podſkarbiego, uſiłowała zawſze okazywać należyte temu Miniſtrowi konſyderacye, lecz wyperſwadować ſobie niezdołała, aby brać można za nienawiść to, co z obowiązku Prawa, i przyſięgi ſtać ſię muſiało.

Podatki publiczne, ſą udziałem krwawey pracy Obywatelſkiey dla miłości Oyczyzny ofiarowanym, dziwić ſię niemożna, że Obywatele uſtawicznie oko mają na ſprawowanie ſię Kommiſſyi Skarbowey, ktòra aby powſzechnego zagniewania panuiącey władzy uniknęła, o wſzelſkich przypadkach i okolicznościach Skarbu nadarzonych, Rzeczypoſpolitey Pani ſwojey donieść powinna.

Percepty Skarbu Litt: nie wyrównywają nakazanym przez Prawo wydatkom Deceſs w Racie teraznieyſzey tak wielki znaczną w teraznieyſzych opłatach uczyni trudność, niżeli zaś proceder prawny z poręcznikami ſkończy ſię (który, że do Regeſtru w jeden Poniedziałkowy dzień wołać ſię mogący należy, a przeto przedłużonym być muſi) proſi Kommiſſya Skarbowa Litewſka u Sta-

now Seymuiących o Rezolucyą, jakowym ſpoſobem Deceſs ſub Litigio będący, zaſtąpić będzie powinna, maiąca na celu Aſſygnacyi ſwoiey dochod J. K. M. i wypłatę Woyſku.

Dnia 21 *Octobra w Sobotę*: Rozpoczęte na dniu wczorayſzym Raporta, kończone były tego dnia, gdy przed Stanami Rzeczypoſpolitey Delegowani z Seymu, przez zabrane Głoſy, czynili w różnych wątpliwościach Explikacye, które dla dalſzego rozważania podane były do Laſki, równie względem Skarbow i Woyſk oboyga Narodow, jakoteż względem rozdaney Tabelli Długow Rzeczypoſpolitey.

GŁOS

GŁOS

Jaśnie Wielmożnego Jmci Pana JERZEGO POTOCKIEGO

Staroſty Tłumackiego delegowanego od Kommiſsyi Skarbowey W. X. Litew: z Rachunkami do Stanów Zgromadzonych, miany dnia 21 Października 1780 Roku w Izbie Senatorſkiey, przy Relacyi zdawaney przez Deputowanych do Roztrząſania Czynności Kommiſsyi Skarbu Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego.

Nayiaśnieyszy Królu Panie Móy Miłoś:
Prześwietne Zgromadzone Stany.

„ KIEDY inne Magiſtratury przed „ Waſzą Królewſką Mcią i Stanami „ Rzpltey po zupełnym z Czynności „ ſwojey rachunku z nadzieją chwały, i „ przekonaniem o ſwojey odchodzą u„ ſludze; Kommiſſya Skarbu W. X. L. „ w poſtaci oſkarżoney i obwinioney „ ſtawa, a co większa, ſama niektóre „ czyny ſwego donoſi rządu, ſama po„ wątpiwać zdaje ſię o dobroci Admini„ ſtracyi Skarbu.

Za-

„ Zaświadcza to moje mówienie Instrukcya, którey dla ochrony czasu
„ nie czytam, ale do ktòrey w zbiorze
„ krótkim już przełożoney odwołuię się.

„ Delegowani Mężowie do examinowania Czynności naszey, niemając na
„ pogotowiu żadnych innych dowodow
„ do przekonania się o prawdzie, byli
„ tego mniemania, że w Protokule od-
„ kryją zrzòdło wszelkich, jeżeli jakie
„ zdarzyły się, zdróżności.

„ Wiem Nayjaśnieyszy Panie, jaka
„ jest Protokułow powaga, ale oraz
„ wiem, jaka ich bvć powinna nieskazi-
„ telność. Czas jeden odkryie, czy te
„ Protokuły są składem zdań naszych,
„ lub nie?

„ Wszak nie o to idzie Prześwietne
„ Rzeczypospolitey Stany, kto był
„ zręcznieyszy, kto kogo w omyłkę
„ wprowadził; ale o to: kto był ciągle
„ dobrego zdania, kto nieprzerwanie
„ trzymał się wierności i independencyi.

„ Każde Dzieło Kommissyi, doyść
„ można Inkwizycyą tak Komissarzow

sa-

„ ſamych, jako i Subalternow ściſłym
„ examinowaniem, zgoła temi wſzyſt-
„ kiemi ſposobami, ktoremi o prawdzie
„ każdey akcyi ludzkiey zapewnić ſię
„ można. Ja z mieyſca mego Nayja-
„ śniey Panie, Prześwietne Rzeczypo-
„ ſpolitey Stany, Sądu ſię dopraſzam.
„ Dobroć W. K. Mci, ktorą nie zwy-
„ kłeś łaſki odmawiać, zaręcza nam, iż
„ dopełniſz tę, o którą dopraſzam ſię,
„ ſprawiedliwość. Sąd jeden odkryć
„ może przeſzłe inkonweniencye, przy-
„ ſzłym zapobiedz; Sąd rozeznać czyny
„ i Oſoby; Sąd nakoniec uwolnić nas
„ od ogulney, którą okryci jeſteśmy,
„ ſuſpicyi.

„ Każdy inny ſpoſob examinowania
„ Czynności Kommiſſyi Naſzey, ani z
„ krótkością Seymu, ani z pewnością
„ dzieła przedſiębranym być nie może.
„ A kiedy za proźbą moią mówi dobro
„ Oyczyzny, mnie iuż w milczeniu na-
„ leży woli W. K. Mci, i Prześwietnych
„ Rzpltey Stanow oczekiwać.

MO-

MOWA

Jaśnie Wielmożnego Jmci Pana CHOMINSKIEGO

Brygadyera Petyhorskiey Jazdy Narodowey W. Xstwa Litt: i Posła z Powiatu Pińskiego w Izbie Senatorskiey Dnia 21 Oktobra, po Relacyach Delegowanych do Examinu Kommissyi Skarbowey Litewskiey miana.

„ RZADKOZ to bywa w ludzkich „ rzeczach, Nayjaśn: Panie, aby „ współ żyjących wdzięczność tak do„ skonała być mogła, iżby jey w czym „ poprawić potomność nie znalazła. „ Dzieła same i Sprawy dobrych Kró„ low, ten mają Przywiley: potrafi rò„ żność zdania, lub zazdrość, umniey„ szać czyny ludzi partykularnych, tym „ nic nie uymie, którzy panując Naro„ dom, szczęśliwość na nie rozlewać i „ codziennie wdzięczność wznawiać u„ mieją. Masz czym W. K. Mość osła„ dzać kłopoty Koronę Jego otaczają-

„ ce,

„ ce, będąc wynalezcą tylu nowych
„ Praw porządek Oyczyznie wracają-
„ cych, nie możesz rzucić oka na ich po-
„ myślny skutek, niecierpiąc razem ży-
„ wey dla Oycowskiego swego Serca po-
„ ciechy. Czułeś Ją Nayjaśnieyszy Pa-
„ nie w dniu wczorayszym, kiedy po-
„ wszechne ukontentowanie z P. Kom-
„ missyi Skarbu Koron: Narod przed
„ Maiestatem oświadczał. Chwalony
„ skutek wsławia, i uwielbia przyczynę.
„ Dziś lubo Relacye Delegowanych do
„ Examinu Kom̃issyi Skar: Litt: i Po-
„ selskie skargi, zamiast pociechy, czu-
„ łość W. K. Mci wzbudzają; nic atoli
„ użyteczność Prawa tam nie traci,
„ gdzie się sama tylko zdróżna jego E-
„ xekucya wyjawia i zaskarża. Owszem
„ Nayjaśn: Panie, na czele skrzywdzo-
„ nych sam między nami stawasz, gdy
„ wspak intencyom twoim dzieie się, też
„ same albowiem zbawienne twe myśli
„ dopełniły się w dwóch Prowincyach:
„ ktore naganna Administracya zmyli-
„ ła w trzeciey. Zamierzyłeś Kommis-
„ syom Skarbowym pożytek Kraju za
„ cel jedyny, stanęła u niego Kommissya
„ Koronna: Litewska tyle zdrożyła, ile
„ jest różnicy miedzy pożytkiem a szko-
„ dą, sprawiedliwością a krzywdą.

Cy-

„ Cywilna posługa niedaje mi zapo-
„ mnieć, żem jest Woyskowym: niedość
„ jest okazywać Rachunkami, wiele
„ wypłacono Woysku, trzeba wytłu-
„ maczyć, jak i kiedy. Rapporta wszy-
„ stkich Korpusow Woyska Litt: nie
„ odpiszą się od tey Relacyi moiey, iż
„ nim Pieniądze odwiezione były z
„ mieysc samych Stanowiska naszego
„ do Grodna, niżeli tam zmienione zo-
„ stały na gatunek Monety już na kur-
„ sie swoim żadnego pożytku niezosta-
„ wuiącey, niżeli zyskany czas pozwo-
„ lił następnym przychodom zastąpić
„ Fundusz ustronnie użyty, w trzecim
„ lub czwartym Miesiącu dostawaliśmy
„ Zołd nasz częścio Pieniędzmi, częścio
„ Assygnacyami, gdy tym czasem wielo
„ Korpusami kommenderuiących osobi-
„ stym kredytem dzienną płacę Zołnie-
„ rza nadstarczyć musiało. To była
„ krzywda, co do czasu. Owoż druga
„ co do sposobu. Skoro Kwit przeszłe-
„ go Seymu nakazał Kommissyi Litew-
„ skiey, aby naśladowała Koronną, nie
„ było to wziętym za rozkaz Stanow, a-
„ żeby przychody i Expensa Litt: były
„ tak regularne, iak Koronne, lecz o-
„ bróciło się w pretext do złamania Pra-

„ wa, przez odebranie Kancellaryom
„ Grodzkim poboru przychodow z Wo-
„ jewodztw i Powiatow, na mieyſce
„ których kilkudzieſiąt uſtanowiono E-
„ xaktorow; ci po większey części ode-
„ brali w tym Urzędzie nadgrodę, lub
„ kunſztowego talentu, lub partykular-
„ ney zaſługi, przyſpoſobioney wcze-
„ śnie do zupełney z Pieniędzmi Skar-
„ bowemi powolności. Na ten czas
„ Woyſko w tyſiącznych mieyſcach te-
„ go doświadczało: iż wyſławſzy Exe-
„ kucyą za delatą z Kommiſſyi wydaną,
„ późno Kwit Exaktorſki trafiło, i aż do
„ drugiey Raty tego Remanentu cze-
„ kać przymuſzone zoſtało. Z tą krzy-
„ wdą Woyſka, jakieyże nie poniosł
„ Stan Cywilny, gdy w wielu miey-
„ ſcach na jedenże Podatek dwóm Kor-
„ puſom wydano Delaty: dwa razy E-
„ xekwowaną była: trafiła zaś ta krzy-
„ wda na Obywatelow mniey doſtat-
„ nych, iżby Skargami aż do Stanow
„ Rzpltey dociſnąć ſię nie mogli.

„ Cóż dopiero, gdyby handlujący
„ ſpławnym i lądowym Towarem, wi-
„ dząc takie mówienia beśpieczeńſtwo,
„ jakiego my przed Sprawiedliwym
„ Królem zażywamy; ſtanęli tu z Ex-
pli-

„ plikacyą ſpoſobu, iakim tu dowodzi
„ percepta celna, (z publicznego odgłoſu
„ mówię) pokazałoby ſię, iż opłacaiąc ſo-
„ wicie Cło, niż dawniey było, przymu-
„ ſzeni zoſtawali, gubić ſami ślad i wia-
„ domość, iak wielką Summę do Skar-
„ bu wnoſzą, gdy do Protokułow na
„ Komorach blankietow nie podpiſy-
„ wać ſię nagleni byli; aby przy zaufa-
„ nych Officyantach zoſtała wolność
„ wpiſania jakiey chcąc Summy nad
„ podpiſem opłacaiącego.

„ Próżnobym ſię nad Inſtruktarzami
„ Celnym i Czopowym rozſzerzał: dare-
„ mnie rozwodzić miałbym krzywdę z
„ jednego dla handluiących uciſk, z dru-
„ giego dla Miaſt i Miaſteczek; kiedy
„ ten Akt pewny rodzay Prawodaw-
„ ſtwa przywłaſzczaiący, przez część
„ Oſob tę Kommiſſyą ſkładaiących Ma-
„ nifeſtem ſprzeczony, i z pod wiadomo-
„ ści wyparty zoſtaje. Wątpliwa była
„ wielość Summy przez Subalternow
„ Kommiſſyi Skarbowey perceptowa-
„ ney, wątpliwſza ieſzcze lokacya tych-
„ że Summ, już w ſamey Kaſſie Kom-
„ miſſyiney, z kąd bowiem to jeſt: iż w
„ Racie teraznieyſzey Septembrowey

" iesżcze nikomu przez Kommissyą nie
" assygnowaney, już się znayduią Kwi-
" ty partykularne, już kilka kroć sto
" tysięcy bez woli prawney Zawiado-
" wcow Skarbu są wydane, już wła-
" sność Rzpltey dogodziła chciwości i
" potrzebie prywatney.

" Wszystko jest podeyrzane N. P.
" Percepty w samym sposobie wybiera-
" nia ślad za sobą zacieraią, wydatki
" zaś stwierdzaią obojętność wszystkie-
" go, kiedy na nie wiele Kwitow w
" tych dniach wystaranych daje się sły-
" szeć, a Exekucya przez Rok i daley
" zwleczona właściciela, poniewolnym
" czyniła Kredytorem.

" Nie wchodzę wkognicyą kosztu na
" Muchawiec łożonego, ani szukam ró-
" żności między Rowem błota osuszają-
" cym, a Kanałem spławnym; wiedzieć
" tylko chciałbym, komu Prawo zleci-
" ło dozor tey publiczney roboty, i sza-
" funek na nie pieniędzy? czy całey
" Kommissyi, czy z pośrzodka jey ko-
" mu innemu.

" Zgromadziwszy N. P. to wszystko
" pod uwagę, Manifest Komissarzow

Skar-

„ Skarbowych w ręku Delegowanych
„ złożony; ſkargę na zabranie Protoku-
„ łow, ukaranie świeże Officyaliſtow
„ za wydane z Kaſsy Summy, odpo-
„ wiadania oddzielne za rzecz Skarbo-
„ wą, to wſzyſtko pilnie roztrząſnąw-
„ ſzy, zdaje ſię, iż Kommiſſya Skarbu
„ Litt: przed Delegowanemi i Stanami
„ Zgromadzonemi zna ſama i czuje wi-
„ nę, i przeſtępſtwo, zkąd zaś wypły-
„ wa, iak ma być poſkromione, zoſtaie
„ rzeczą wartą zaprzątnąć W. K. Mość
„ i Stany Rzeczypoſpolitey.

„ Porównay N. P. Prowincyą Lite-
„ wſką, z Prowincyami Koronnemi we
„ wſzyſtkich ſkutkach Mądrego Pano-
„ wania Twego; mamy wſpólne Pra-
„ wo, nie mamy jednakiey jego Exe-
„ kucyi. Niezłamały Oycowſkiey uſil-
„ ności twojey w Uſtanowieniu tegoż
„ Prawa, ani czaſow trudność, ani u-
„ myſłow uporczywość: teraz pewnie
„ żaden wzgląd nie odwróci powagi
„ Tronu od utwierdzenia ściſłego poſłu-
„ ſzeńſtwa, jak wrócić ſię ma ſzkoda
„ Skarbowi, i prywatnym Obywate-
„ lom, jak zgromiona wina ma być dla
„ Magiſtratur wſzyſtkich przykładem,

i jak

„ i jak Kommissya Litt: ma być zwrò-
„ cona w obręby Prawa, to iest: w je-
„ dnostayność z Kommissyą Koronną;
„ racz M. P. obmyśleć śrzodki i sposo-
„ by nieodwłòczne. Znaydziesz ie ła-
„ two, gdy uważysz, że moc Prawo-
„ dawcza złożona jest w ręku Obywa-
„ telow, i Osobie Waszey Krolewskiey
„ Mości wiernych, i zaszczytu Panowa-
„ nia Jego, jakim są dobre Ustawy nie-
„ odstępnych.

„ Wy Prześwietne Prowincye Ko-
„ ronne, baczcie na to: iż winszuiąc
„ Wam uprzeymie tak chwalebney Ma-
„ gistratury, jako jest Kommissya Skar-
„ bowa u Was, zasluguie Prowincya Na-
„ sza Litt: ażebyście nic nie zostawili,
„ czegoby Wam ona zazdrościć mogła;
„ jedną składamy Rzpltą, pod spól-
„ nym żyjemy Prawem, nie oddzielay-
„ myż losow czerpaiąc jednostayne z U-
„ staw Kraiowych pożytki.

Na tey Sessyi różni Senatorowie, Mini-
strowie i Posłowie wielkie okazywali w
Głosach swych zadziwienie, iż przy tylu
znacznych Podatkach Percepta nie wy-
rownywała Expensom Rzeczypospoli-

tey

tey, gdy nadzieja była: iż przez te lata z Superaty jaka część Długow opłacona zostanie. Naywięcey zaś i nayżwawiey przymawiano JW. Tyzenhauzowi wpływającemu do Rządow Skarbu W. X. L. któremu, aby Stanom Rzeczypospolitey porządne Tabelle Percepty i Expensow podał, zalecono. Potym od Tronu Propozycye dawniey *in Publicum* wyszłe, Zgromadzonym Stanom rozdane były, do których, gdy JW. Wwda Krakowski reflexye swoie w zabranym głosie opowiedział, po słusznych explikacyach, zostały przyjęte. Zatym wedle Prawa, nim Stan Rycerski przeniosł się do swey Izby, przed solwowaniem Sessyi miał Mowę przy rozłączeniu się JW. Marszałek Seymowy w następujących wyrazach:

MOWA

JW. MAŁACHOWSKIEGO *Sekretarza W. Koronnego, Marszałka Seymowego w Izbie Senatorskiey Dnia 21 Octobra miana.*

NAYJASNIEYSZY KROLU PANIE MOY MIŁOS:

„ CO przyrodzone Prawo, i wszel-
„ kiey społeczności związki tajemnym
„ na Panujących wkładają przymie-
„ rzem, to nieodstępnie wszystkim W.
„ K. Mość P. M. Miłł: towarzyszy mo-
„ mentom; abyś całego siebie szczęśli-
„ wości poświęcał Narodu. Jeżeli Rząd
„ utrzymuje Państwa, jego gruntem
„ muszą być Prawa, a tych wykonanie
„ nayściśleyszym wszystkich społeczno-
„ ści składających obowiązkiem. Dopeł-
„ niliśmy, Nayjaśniey: Panie wspólnie
„ z Przeświet: Senatem pierwiastkowe
„ Seymowania obrządki tym chętniey,
„ im gorliwszy naylepszego Króla przy
„ zachowaniu Prawa z wspaniałą nawet
zdro-

„ zdrowia ofiarą, ſzanowaliśmy przy-
„ kład. Nadchodzi czas uſunienia ſię
„ naſzego od Nayprzyjemnieyſzey W.
„ K. M. obecności i przeyścia do Izby
„ Poſelſkiey, a to rozłączenie, byłoby
„ dla Stanu Rycerſkiego nayboleśniey-
„ ſze, gdyby nie pochodziło z nakazu
„ Prawa. Nadto zaś przekonani jeſte-
„ śmy, iż nayſłodſzą W. K. Mci ſerce
„ czuie roſkoſz, gdy Nas poſłuſznych
„ znaydujeſz uſtawom i Przepiſom Pra-
„ wa. Uchylamy ſię więc od oblicza
„ Waſzey Królewſkiey Mości, w tym
„ celu abyśmy znowu Twarz Oycow-
„ ſką rozweſoloną uyrzeli. Gdy powró-
„ ciemy z plonem prac naſzych Oyczy-
„ znie użytecznym, i ſtoſownie nay-
„ zbawiennieyſzym W. K. Mci o Dobro
„ powſzechne myślom odpowiadają-
„ cym. Idziemy już tam, gdzie Nas Pra-
„ wo i Wola W. K. Mości rozrządza,
„ a wyzuwſzy ſię z ułomności Człowie-
„ czeńſtwa, bierzemy poſtać Człowie-
„ ka, uſiłując zgodną rozumowi je-
„ dnomyślnością Krajowym zaradzać
„ potrzebom, którą Nam przezorne i
„ dobrotliwe od Nayłaſkawſzego Tronu
„ ojawiają Propozycye. Chcemy Nay-
„ jaśnieyſzy Panie wſzyſtko dzielnością

Na-

„ Naſzą, i ufność Narodu ſwoie nam
„ naydotkliwſze powierzaiącego loſy,
„ nie omylić, i wyborne W. K. Mości
„ chęci nayſzczegulniey do uſzczęśliwie-
„ nia powſzechności dążące, nayprzy-
„ chylnieyſzą wiernością i nayściśley-
„ ſzą powolnością dopełnić. Prawo czy-
„ now naſzych ſtanowiemy prawidłem,
„ a Cnota i Obywatelſtwo zaręczającym
„ obowiązki Naſze będzie zakładem.

Dnia 23 Octobra w Poniedziałek: Za zjachaniem ſię Posłow do Izby Poſelſkiey przy licznym Zgromadzeniu napełniających wyżſze, i niżſze Krużganki Arbitrow, zagaił Seſsyą JW. Marſzałek w naſtępującym Głoſie:

MO-

MOWA

Jaśnie Wielmożnego MAŁACHOWSKIEGO

Sekretarza W. Koron: Marszałka Seymowego zagajająca Sessyą pierwszą w Izbie Poselskiey, po rozłączeniu się Stanu Rycerskiego z Senatem Dnia 23. Miesiąca Octobra 1780 Roku.

Nasi Wielce Mościwi Panowie y Bracia.

„ LUBO Stanowiciele Praw, Prawom jednak posłuszni odbywszy
„ według przepisanego Seymowania porządku poprzednicze w Elekcyach
„ wraz z Prześwietnym Senatem obowiązki, przeszliśmy do tey Izby, która
„ dawnych i nayszacownieyszych przywraca Nam Przywilejow użycie.
„ Przezorność, zręczność, powolność, którą Prześwietny Stan Rycerski w
„ wybieraniu Osob zdatnych, do Rady Nieustającey i Komissyi Skarbowych

Oboy-

„ Oboyga Narodow okazał, nieſie nie-
„ wątpliwą pewność, iż w dalſzych
„ obradach przyzwoitą wyſokim powa-
„ gi prawodawczey zaſzczytom zacho-
„ wa jednomyślność. Też ci to nay-
„ celnieyſzey wolności ozdoby Przod-
„ kowie Naſi wylaniem krwi, i ofiarą
„ życia nabywali, którey dziś przez nas
„ utrzymanie od jedynego zgody i je-
„ dności zależy Ducha. Wſpomniymy
„ na loſy ludu deſpotyzmem rządzone-
„ go, w którym każdego Obywatela
„ majątek, honor i życie, od jednego ſa-
„ mo-władzcy zawiſł dziwactwa. Wey-
„ rzyimy w ſzczęście Narodow wol-
„ nych, gdzie każdy poddając ſię Pra-
„ wu, tyle tylko z przyrodzoney wol-
„ ności uſtępuje, ile całość, ſpokoyność
„ i beśpieczeńſtwo powſzechney wyma-
„ ga ſpołeczności. Ta uwaga wyſtar-
„ cza do oſtrzeżenia naſzego, aby czar-
„ na zayzdroſzczących potwarz, ſzcze-
„ gulniey Nas pod porę Seymow wol-
„ nych ſzpiegująca, niegurowała; że ją
„ naydrożey ſzanować powinniśmy,
„ niezgodą i ſpólną nieufnością do zgu-
„ by i upadku nachylamy. Miłość Oy-
„ czyzny, i miłość powſzechnego Do-
„ bra, wſzyſtkich Nas tu ożywiająca, i

za

„ za iſtotne od wſzyſtkich wzięta pra-
„ widła, Zaliż obawiać ſię każe ſzko-
„ dliwey w zdaniach rożności? Owſzem
„ wybor w oświeceniu, Cnocie i Oby-
„ watelſtwie dobranych Mężow, roku-
„ je niezawodnie, że wſzyſtkie ich zara-
„ dzenia do jednego dążyć będą celu, a
„ ten jeſt: Szczęśliwość publiczna, Oy-
„ cowſka prawdziwie Nayjaśnieyſzego
„ Pana troſkliwość, jako w całym pano-
„ wania ſwego przeciągu, mądrze i prze-
„ zornie o potrzebach Kraju zaradziła,
„ tak i na teraznieyſzym łaſkawie uwia-
„ domiła, co chce i żąda, aby było obrad
„ naſzych treścią. Do nich więc z jak
„ naywiękſzą głoſow i umyſłow zgo-
„ dnością ſtoſując ſię dopełniemy obo-
„ wiązkow, Oyczyznie pożytecznych,
„ Królowi miłych, Nas wſławiających,
„ a potomności ſzczęście i trwałą grun-
„ tujących pomyślność. A jeżeli czas za-
„ wſze drogi, tedy w Rzpltey potrze-
„ bach nayſzacownieyſzy. Zachowu-
„ jąc przeto porządek ściſły w rzeczach
„ jeſzcze nam do wykonania pozoſta-
„ łych, przyſtąpmy do załatwień na-
„ ſzych względem Rady Nieuſtejącey o-
„ koliczności.

Po

Po skończoney tey Mowie nayprzód względem Rady Nieustającey, jeśli może Dekreta oczewiste podnosić, powtóre względem Skarbu Koronnego i Litt: Percept i Expensow, rożne między Stanem Rycerskim nastąpiły kontrowersye, nakoniec do ostateczney Rezolucyi Tronu i Senatu na Dzień następujący na godzinę 10 ranną solwowana była Sessya.

Dnia 24 Octobra we Wtorek: Zagaił Sessyą w Poselskiey Izbie JW. Marszałek Seymowy o godzinie 10 przed południem. Czytane były zatym Projekta na wczorayszey Sessyi rozpoczęte tak względem Skarbu Oboyga Narodow, jako-też Woysk Koron: i W. Xstwa Lit: tudzież względem Kommissyi Likwidacyiney Długow Rzeczypospolitey, równie jako-też i względem Rapportow Kommissyi Edukacyi Narodowey, które kontrowersye trwały do późna. Na koniec od Laski i od wielu Posłow iednostayne zaszły odpowiedzi, iż podług Konstytucyi R. 1775 i 1778 nie wprzód inne Projekta mają być do roztrząśnienia i rezolucyi brane, póki Materya Skarbu Koronnego i Litt: nie będą zała-

twio-

twione. I na tym gdy się zgodziła Izba Poselska, JW. Marszałek solwował Sessyą na Dzień następujący na godzinę 10 z rana.

Dnia 25 Octobra we Srzodę: Po zwyczaynym zagajeniu przez JW. Marszałka Sessyi, roztrząsane były Materye Skarbowe. W krótce nastąpiło zakwitowanie Komisyyi Skarbu Koronnego, w którym 112,000 Złłch w Remanencie zostało. Względem Kommissyi Skarb: Litt: wrzawa nie mała powstała, i nic zadecydowanego na tey Sessyi nie było. Zabrał głos zatym JWny Tyszkiewicz, który tak mówił:

MO-

M O W A

JWgo Jegomości Pana Honorego Hrabi
TYSZKIEWICZA
Posła z Wwdztwa Kijowskiego na Sessyi Seymowey Dnia 25 Octobra 1780 Roku miana.

„ OBOWIĄZKI Zgromadzonych
„ do obrad powszechności tykają-
„ cych się, niemożemy My Przeświet:
„ Stanie Rycerski upatrywać inne, jak
„ tylko dopełnić to wiernie, co Nam
„ wybieraiących do tego Urzędu, po
„ Województwach spół-Braci zawie-
„ rzyła ufność, i nic nieopuszczać takie-
„ go, coby do uszczęśliwienia Narodu
„ być mogło, jakimkolwiek sposobem
„ służące.

„ Odstąpilibyśmy zaś cale od tych
„ Nam istotnych powinności, i powró-
„ ciwszy z mieysca Obrad na mieysce
„ wybrania naszego bezczynnemi, za-
„ wiedlibyśmy oczekiwania i nadzieje

tro-

„ troskliwych Obywatelow, gdybyśmy
„ myśl całą, i czas wszystek poświęci-
„ wszy rozpoczętym, a jeszcze niedo-
„ kończonym materyom, inne albo zu-
„ pełnie w zaniedbanie puścili, albo im
„ taki zostawili czas, w ktòrym trudne
„ i prawie niepodobne, byłoby ich usku-
„ tecznienie.

„ Znam ja wprawdzie moc Prawa,
„ w Konst: Roku 1768 wyrysowanego,
„ że materye Ekonomiczne mieć po-
„ winne pierwszeństwo między wszy-
„ stkiemi, ani przestępcą jego teraz być
„ pragnę, to wiem jednak dostatecznie:
„ że gdy Nas to Prawo mieć chce nay-
„ pierwey wzierającemi w Sprawy E-
„ konomij Oyczystey, nie zagradza nam
„ drogi do roztrząsania materyi Status.
„ Lecz myśl ta była seymujących, pod
„ ten czas Rzeczypospolitey Stanow,
„ aby przez ułożenie należytego mię-
„ dzy Projektami porządku, otworzy-
„ ła się łatwość konkludowania onych,
„ i po zakończonych śpiesznie Ekono-
„ micznych materyach, rówpey wagi,
„ i równie do pożytku naszego ściąga-
„ jące się materye Status podawane i
„ i przyśpieszane były.

„ Już to zaś większa część zamierzo-
„ nego nam do ſeymowania czaſu zeſz-
„ ła, jeſzcze jednak nie przyſzliśmy do
„ ſkutku, i owſzem powolność w czynie-
„ niu, wieſzczem nieomylnym ſtaje ſię,
„ że jeżeli tak wolnym krokiem dłużey
„ w poznawaniu i rozbieraniu onych, po-
„ ſtępować będziemy, zoſtanie nam ta-
„ ka nareſzcie czaſu cząſtka, w ktòrey
„ dla rozliczności przynieſionych tu od
„ Województw żądań, nic nie zrobiw-
„ ſzy ſtaniemy ſię celem narzekania,
„ podeyrzenia, i wzniecіemy to ſpra-
„ wiedliwe w Sercach czułych Oyczy-
„ zny Synow zażalenie, żeśmy powie-
„ rzoney ſobie władzy, nie w tych uży-
„ li obrębach, jakiemi ją nayuroczyſt-
„ ſze określają Uſtawy, i czas naydroż-
„ ſzy ſpoſobność nayſzacownieyſzą ſłu-
„ żenia Oyczyznie próżno ſtraciwſzy,
„ z nią utracili ten zaſzczyt, który do-
„ brze i pilnie ſeymującym na Wolnym
„ Seymie, być był powinien uwieńcza-
„ jącym nayżywſze ſtaranności.

„ Ubolewały ſerca nie dawno Ziom-
„ kow, toż ſamo podobno i w naſzych
„ przykre może ſprawowało czucie, że
„ Seymy przeſzłe pod Konfederacyą

pod-

„ podciągane, były niby ſkracającemi „ Narodową wolność, uśpione już teraz „ czujemy z winną wdzięcznością Nay„ jaśnieyſzemu Panu, te narzekania, „ Seym po zakończonych Kraju zamie„ ſzkach, mamy już drugi wolny. O „ jakże byłoby to ſzczęśliwym dla nas „ odgłoſem, gdyby i przytomni teraz „ Obywatele widzieć, i naſtępne czy„ tać mogły czaſy w opiſach codzien„ nych robot naſzych, iż nie czcze po„ ſiedzenia naſze, i Zgromadzenie ſię „ każde, było wyprowadzeniem nowe„ go, a na zawſze trwałego dla Oyczy„ zny pożytku, a ztąd biorąc dla ſie„ bie wymiar czczenia i poważania gło„ ſu wolnego, miały z naſzych prac „ tarcze, do zaſłonienia ſię przed zarzu„ tami tych, u których wzięto prawie „ w przyſłowie: iż Seymowanie wolne, „ jeſt tylko polem wywarcia niechęci „ wzajemnych, i tamą do obmyślenia „ cokolwiek na uſzczęśliwienie Kraju.

„ Czego Ja życzę, i co ſtawiam w mo„ ich pragnieniach za naypierwſze, toż „ ſamo wiem, że wſzyſtkich Was Prze„ zacni Mężowie, Cnotą Obywatelſką „ zaſzczyconych, równie zatrudnia, i

„ dla tego: gdy się zda być wiele jeszcze „ niedokończonych, więcey nie czyta„ nych, i nie podanych nawet Proje„ ktow, myśli przychodzą zapewne ja„ ko na dniu wczorayszym poznać mo„ głem, do przedłużenia czasu Seymu. „ Przeczyć temu na ten czas: gdyby „ trudność i zawiłość Spraw, utwarza„ ła potrzebę, byłoby występkiem; lecz „ czynić to teraz, gdy materye z siebie „ są jasne, ani długich niewymagające „ przemysłow i naradzenia, byłoby pró„ żno szukać przewłòki, i używać wła„ dzy nad samemi sobą, przez wzrusze„ nie raz od nas ustanowionych Praw, „ których całości, naywięceyby nam „ należało przestrzegać.

„ Dla czego potrzebną być tylko są„ dzę rzeczą, i z Urzędu mojego nay„ uroczyściey doprászam się, aby mate„ rye Ekonomiczne bez sporow niepra„ wnych jak nayprędzey dokończone „ były, a po nich materye Status, i „ Sprawy jakie komu od swego zaleco„ ne są Województwa, poszły do roz„ ważenia i końca. O co wiem, że i „ Wy Wielcy Mężowie, których zaufa„ nie Narodu, w tym tu zjednoczyło

miey-

„ mieyſcu, raczycie ſwoje do Laſki za-
„ nieść wraz zemną żądania.

W drugiey materyi co ſię tycze Kommiſſyi Edukacyiney, Stan Rycerſki wnaſzał, iż ryczałtowey Intraty po Jezuitach ma Rzeczpoſpolita z różnych Funduſzow na Edukacyą młodzi 1,900,000 Złłch Percepty do Roku, a z tych wydaje na nią 900,000, więc milion na potrzeby inne Rzeczypoſpolitey należałoby obrócić. Wielu domagało ſię, aby za przykładem niektórych Zakordonowanych Prowincyi Edukacya przez Zakony utrzymywana była, przez co Intrata cała z Dóbr Po-Jezuickich na wydatki Rzeczypoſpolitey, a mianowicie na pomnożenie Woyſka mogłaby ſię wyznaczyć. Po różnych głoſach *pro et contra* odeſzłych, ſolwowana była Seſsya na dzień naſtępujący:

Dnia 26 Octobra we Czwartek: Zaczęta Seſſya po zwykłym zagajeniu od czytania Projektu Departamentu Woyſkowego. Dopraſzali ſię Poſłowie Kijowſcy o powiękſzenie Woyſka Partyi Ukraińſkiey, dla ubeśpieczenia Pogranicznych Obywatelow od Haydamakow, Podolſcy o dokompletowanie Kawaleryi Na-
ro-

rodowey, Wieluńscy o Aukcyą Woyska, Chełmscy o komplet tylko Woyska tylą Konstytucyami obwarowany, inni o Aukcyą przynaymniey do 30,000 domagali się. Roztrząsanie tey materyi, było i żwawe i długie, nakoniec podpisano Kwit dla Departamentu Woyskowego. Nastąpiły rożne potym Głosy względem Edukacyi Młodzi Narodowey, a mianowicie, żeby bez nadgrody żadney Edukacya przez Zakony ustanowiona była, żeby przyszłego Seymu jedną z naypierwszych Materyi było, aby Młodź wychodząca ze Szkół, nie była zaraz wolną puszczana, lecz, żeby jaki miała przedsięwzięty sposob życia, i Pracę Stanowi swemu przyzwoitą, a Szlachta uboga, aby kosztem publicznym edukowaną była; gdy zaś wynidzie ze Szkół, aby początkowe miała wsparcie od teyże Kommissyi, nie zakopując w gnuśney prywacie Domowey talentow często nader zdatnych do usług Oyczyzny. Takowych uwag, wielka liczba słyszana była, które zakończone są podpisaniem Kwitu dla Kommissyi Edukacyiney. Proponowano potym od Laski zakwitowanie Kommissyi Likwidacyiney, lecz Izba Poselska przystąpić nie chciała, póki Dług 7

Mil-

Millionow Xiążętom Radziwiłłom nie będzie wypłacony. I tak dnia tego dla wielu przyczyn, Kwit dla tey Dykaſteryi nie był podpiſany. Czytany był zatym Projekt Skarbu Litew: Poſłowie nayprzód oſobney Kommiſſyi domagali się na roztrząśnienie przeſzłego Rządu i wydatkow tey Kom̃iſſyi, lecz tego dnia i ten Punkt nie był zadecydowany. Solwowano Seſsyą na dzień jutrzeyſzy.

Dnia 27 Octobra: Skoro zagajona była Seſſya. Prawie cała Izba krzyknęła razem proſząc o głos, ktòry, gdy rozdawać zaczęto, wielu mówiło żwawie przeciw Projektowi o Kommiſſyi Litt: wczoray podanemu, allegując jedni być Materyą *Statûs*, drudzy przecząc utrzymywali, że Materya ta, jeſt tylko Ekonomiczna. Między innemi Xiąże Xawery Sapieha tak mòwił:

GŁOS

G Ł O S

Jaśnie Oświeconego Xcia Jmci Xawerego
SAPIEHY
Posła Wołyńskiego, miany na Dniu 27m Octobris 1780 Roku.

NASI WIECE MOŚCIWI PANOWIE BRACIA Y DOBRODZIEIE.

„ KTO tylko z Nas tu do pisania
„ Praw wybranych Mężów tchnie
„ Duchem prawdziwie Obywatelskim,
„ a cechą poczciwości chce mieć ozna-
„ czone urzędowanie swoje, ten ściśle
„ przetrząsając każdego Projektu po
„ Projekcie podanie, w każdgo wglądа-
„ jąc istotę, nie uwiedziony blaskiem
„ pozoru ogulnego, nayprzód Oyczy-
„ zny szukać powinien Dobra.

„ Wniesiony na dniu wczorayszym
„ przed samym solwowaniem Sessyi Pro-
„ jekt, nowey postaci nie znanego Są-
„ du, pod hasłem ocalenia Skarbu pu-
bli-

„ bliznego, jak powabnemi zdawał się
„ łudzić pociągami, tak w pierwszym
„ rzucie oka małey, rzecz wyobraził
„ wagi. Ale myśl zastanowiona stra-
„ chem, w krótkiey chwili Obywatel-
„ stwo przeraziła. Nie lękam się kary,
„ bo unikam winy, ale lękam się prze-
„ mysłòw na uciśnienie niewinnego,
„ nie lękam się o siebie, bo w Domo-
„ wym pędząc dni zaciszku, przenoszą
„ mię zayzdrości pociski, nie lękam się
„ o tych, którzy będąc celem Narodu,
„ są celem nienawiści, lękam się o tych:
„ co bez-przyczynnie razem z niemi
„ cierpieć mogą. Jak gdy szturm zwa-
„ li wyniosłego Cedru Drzewo, upadek
„ jego druzgoce i łamie krzewiny, co go
„ otaczały, i których nawałność nawet
„ niedochodziła. Już to rzecz znana, że
„ słabość ludzka często unosząc się, cier-
„ pienie jednemu wyznaczone, dzieli na
„ wielu; strzec zatym jeszcze barziey
„ powinniśmy, ażeby nikt niewinnie
„ nie cierpiał. Stanęliśmy w tey porze,
„ iż często przykłady na równą Spra-
„ wę kładą szalę; chronić się przeto
„ tych przykładow, ile sił naszych po-
„ winniśmy.

Prze-

„ Przezacni Koledzy, Kraju Prawo-
„ dawcy, nim zaczniemy nowe piſać U-
„ ſtawy, zaczniymy od zachowania
„ przez Przodkow naſzych piſanych,
„ niech prawda będzie naſzym haſłem,
„ ſłuſzność prawidłem, a w ogulnym
„ zważaniu rzeczy, nie baczmy na Oſo-
„ by, lecz na czyny.

„ Mało znam Pana Tyzenhauza Pod-
„ ſkarbiego, mało ſię zaſzczycam i zna-
„ jomością wſpołecznikow jego god-
„ nych Kommiſſarzy Kommiſſyi Skar-
„ bowey, Przyjaźń mię zatym do nich
„ niewiedzie, ale dość, że pod jednym
„ żyją Prawem, żebym ich bronił ſwo-
„ bod, roztrząſać czyny Kommiſſyow
„ Skarbowych, między innemi Dyka-
„ ſteryami Seymom liczne nakazują
„ Prawa, lecz zaraż łączą przepis tego
„ roztrząſania, cztery Raty co Seym li-
„ kwidowane, dotąd pięć z oſtatniey
„ Konſt: 1778, likwidowanych być po-
„ winno. Zabrzmiały w uſzach moich
„ te JW. Wojewody Inflants: w Izbie
„ Senatorſkiey rzeczone ſłowa, a z ςciu
„ Rat Expens zgadza ſię z Perceptą, i
„ w cóż więcey Seym ſię wdawać mo-
„ że, kiedy mu poprzedniczy wdawania
„ ſię przepiſał Obręby, może Seym no-
wy

„ wy, nowe ſtanowić Uſtawy, ale w
„ ſwoim mieyſcu, nie przy Kwicie, któ-
„ ry dla żadnego Dykaſteryum nie był-
„ by pewnym.

„ Gdyby w nim dozwolono wybie-
„ gow, wnieſienie ſłyſzeć ſię dało, iż na
„ ſzóſtą Ratę 540,000 za Kwitem JW.
„ Podſkarbiego Nadworn: od Kaſſyera
„ Rzpltey ſą wzięte, pytam ſię czyja to
„ wina, czy tego co wziął, czy tego co
„ dał? Tego pewnie naypierwey co dał,
„ bo dawać nie powinien podług Konſt:
„ 1764 tylko za dyſpozycyą Kommiſſyi
„ w Komplecie zebraney, i podług Pra-
„ wa decydującey; A wſzakże tym ſpo-
„ ſobem ktokolwiek bądź, publiczny
„ mógłby zabrać Skarb, bo tyle ma do
„ niego Podſkarbi, co i każdy z Ludzi.
„ Grzeſzny tedy jeſt Officyant, a z Of-
„ ficyantem gdzie Sprawa? w Kommiſ-
„ syi Skarb: która raczey, niż Seymo-
„ wi te wieści donoſić, ſądzić Kaſsiera
„ była powinna, czego, że nie zrobiła,
„ warta napomnienia, lecz nie kary. Za-
„ rzucić mi tu kto może, że Officyant
„ jego Paręcznik nie miał *Pignus ſuffici-*
„ *ens* do tak wielkiey Summy, jeżeli tak
„ jeſt: Skarb na tym nie traci, bo Kon-

ſty-

„ stytucya 1775. *Fol: 16. Art: 6.* mówi:
„ Officyaliści w Skarbach Obóyga Na-
„ rodow, powinni mieć rękoymią od o-
„ sob *pignus sufficiens* maiących, a niżey
„ *Fol: 17 Art: 10* w przypadku wykro-
„ czenia Podskarbich w Artykułach
„ wyżey wyrażonych, Rada Nieustają-
„ ca może ich napomnieć o zachowanie
„ Praw, a gdyby trwali w swoim sprze-
„ ciwieniu się, to wykroczenie, poczy-
„ tane będzie *pro Crimine Status*, o któ-
„ ry zapozwani zostają na Sądy Sey-
„ mowe.

„ Więc za takowego kreowanie Of-
„ ficyanta, Podskarbiowie choć Litew-
„ scy na Sądach Seymowych odpowia-
„ dać powinni, bo *Crimen Status etiam* w
„ warunku dla Xstwa Litt: w Sądach
„ Seymowych ma przyzwoite *Forum*
„ Officyant z JW. Podskarbim Nadwor:
„ jeżeli tenże wziął od niego pomienio-
„ ną Summę *in Foro Competenti*, czyli o
„ gwałtowne wydarcie, czyli o podey-
„ ście, czyli o dług prosty, Sprawę mieć
„ może, a przeto i Sprawiedliwość.

„ Jnne zarzuty przeciw Kommissyi
„ Skarbu Litt: formowane, tamować

jesz-

„ jeſzcze mniey zdają ſię konieczność
„ dania jey Kwitu.

„ Objawiły Nam uſta godnych Dele-
„ gowanych do przeyrzenia Rachun-
„ kow Kommiſſyi Skarbu Litew: obja-
„ wiły nam mówię, że w Protokule
„ Blankiet znaleziono, że w teyże Xię-
„ dze dwie ſą karty wyſtrzyżone, lecz
„ uſta Kommiſſarzow odwiodły ſię na
„ ten zarzut zaświadczeniem, iż te zna-
„ lezione w Aktach przeſzłych, to jeſt
„ w Roku 1776 obraney, ale nie tera-
„ znieyſzey przez wybior Roku 1778.
„ Seymu uſtanowioney Kommiſſyi, a
„ jakże tedy teraz zeſzła za przeſzłą za-
„ kwitowaną przez Seym odpowiadać
„ może, lecz zoſtają nie przemienni Of-
„ ficyaliści z Skarbow, już ſię wyexpli-
„ kowali z Blankietu, iż ten nieſzkodli-
„ wy, bo zapiſany na gòrze, ku jakiemu
„ zoſtawiony końcowi, niechże ſię i z
„ drugiego zarzutu Ci Słudzy Skarbo-
„ wi w Sądach właściwych teyże ſamey
„ Kommiſsyi uſprawiedliwią.

„ Równie o Summy 370,000 w prze-
„ ſzło-Seymowych Rachunkach opuſz-
„ czenie i w Regeſtrach podſkrobanie,

gdy

„ gdy Regent Ekonomiczny Litt: *pro-*
„ *pria oris Coffeſſione* być to ſwoją winą
„ uznaje, jak donioſł JW. Podſkarbi Na-
„ dwor: niech go Kommiſſya nowo-o-
„ brana, baczna o całość Skarbu pu-
„ blicznego, zapozwie, należytość od-
„ zyſka, winnego ukarze.

„ Jnſtruktarz Czopowego z mocy
„ Prawa formowany, jeżeli niedosko-
„ nały, wart poprawy, ale nie Kommiſ-
„ sya Sądu, bo nicht za przeświadcze-
„ nie, choć mylne odpowiadać nie mo-
„ że, gdyż mniemanie jeſt rzeczą arbi-
„ tralną.

„ Uſtanowienia Exaktorow, jeſt po-
„ wodem Konſtytucya 1778 nakazują-
„ ca równy w Litwie z Koroną ſpoſob,
„ wybierania Podatkow. Była Radzie
„ jak ſię uſprawiedliwiła Komiſſya, do-
„ nieſiona Uſtawa.

„ Rada, Stróż i Tłumacz Prawa jey
„ nie zganiła, Rada za nią odpowiadać
„ powinna, a Seym znieść ją jeżeli jeſt
„ ſzkodliwą.

„ Praktykowania Akcyz, że muſi
nie

„ nie być, świadczą Protokuły Rady,
„ w których żadne na takowy grava-
„ men, nie znayduje ſię zaſkarżenie,
„ boby nam były przez Delegowanych
„ donieſione, a jeżeli ſię na przyſzłość
„ znaydą, przyſzła Rada temu zaradzić
„ potrafi.

„ Prócz przyſięgłych Delegatow, je-
„ ſzcze zaſkarżenie ſłyſzeliśmy i Po-
„ ſłow, pierwſze, że Woyſka zpóźnio-
„ na opłata, lecz przyczynę tego w
„ przychodzie Podatkow, i w Koronie
„ nawet każdy znaydzie.

„ Druga: że Delaty Woyſka nie pe-
„ wne, na to nie wiem co odpowiedzieć,
„ gdy Departament Woyſkowy przyſię-
„ gły o nie zapłatę Woyſka Kommiſſyi
„ Skarbowey Litewſkiey nie zaſkarża.

„ Trzecia: że podwóyne Regeſtra dla
„ fałſzu na Cłach przyſpoſobione i pod-
„ piſane ſą na Blankiecie Kupcom,
„ wdzięczność winną za to oſtrzeżenie
„ Publicum, Godnemu Poſłowi JW. In-
„ flantſkiemu, ale i razem prożbę, aby
„ Seym nie zatrudniając z gorliwości
„ ſwojey takowych fałſzerzy Officyan-

tow

„ tow pozwać kazał do ſamey Kommiſ-
„ syi Skarbu, a gdyby ta Kommiſsya
„ nieſprawiedliwą ſtać ſię chciała, za-
„ ſkarżyć ją do Rady Nieuſtającey. Wąt-
„ pić o rzeczywiſtości winy niemożna,
„ gdy ją Poſeł publiczny ogłaſza, ale
„ dziwować ſię wolno Kupcom, ludzi
„ Zagranicznych i Wolnych powolno-
„ ści, że w takowey ich liczbie, jaka ſię
„ przez lat dwa znaleść mogła, żaden
„ Kommiſsyi do Rady nie obrał ſię za-
„ ſkarżyciel. Co do Punktu Inſtrukta-
„ rza nie wydrukowania do przeſzłego
„ Roku, winne Kommiſſye przeſzłe,
„ których już niema, co o cofnienie już
„ wydrukowanego, winien JWny Pod-
„ ſkarbi Nadworny, ale gdy na obronę
„ ſwoję złożył powody polityczne, a
„ z tego zboczenia jego, że ntema ſku-
„ tku ſzkodliwego, wart nagany, ale nie
„ Sądu.

„ Potrzeby zatym na Kommiſſyą, a-
„ ni Podſkarbiego Sądu nie widzę, ale
„ winy Officyaliſtow, i Sąd na nich
„ przyzwoity w Kommiſſyi Skarbo-
„ wey znayduję.

Na

„ Na cóż tedy podany Projekt Sądu
„ nowego, gdy ani przeſtępſtwa wido-
„ cznego niema, ani takiego żadnego,
„ na ktòrychby *Forum* przez Prawo ob-
„ warowane nie było?

„ Mówmy ogulnie: Zgrzeſzy Kom-
„ miſsarz jeden, ſądzi go Komiſſya, jak
„ Collegium Deputatow ſądzi Deputa-
„ ta, zgrzeſzy cała Magiſtratura, jeſt
„ wyżſza nad nich, jeſt Rada, ma moc
„ napominania, ma moc ſuſpendowania
„ ab *Offitio*, i dopiero zaſkarżenia in Or-
„ dine Sądu do Seymu, byłoż to dopeł-
„ nione? I ciż ſami Kommiſsarze, któ-
„ rzy dziſiay w Sądzie chcą ſię uſpra-
„ wiedliwić, za co zdróżności Kollegow
„ Radzie nie donieśli? Sąd zatym wy-
„ znaczać na Juryzdykcyą tym ſpoſo-
„ bem, jeſt uwłaczać prerogatywom Ra-
„ dy. I tu jeſt pierwſzy Artykuł, w ktò-
„ rym ſię zawiera *Materia Statûs*. Jeże-
„ li Podſkarbi zgrzeſzył z Urzędu, nie
„ może być, tylko *Crimen Status* wyłą-
„ czyć takową Sprawę z pod Sądow
„ Seymowych, jeſt to ująć ich preroga-
„ tywie, i w tym drugi Artykuł zawie-
„ rający w ſobie *Materiam Statûs*.

H Ma

„ Ma Kommissya moc sądzenia z Pra-
„ wa nadaną, ma Regestra Konstytucyą
„ 1775 wyznaczone, i Spraw gatun-
„ ki, i wlanie w nią Trybunału Skarbo-
„ wego, niedaie jey, tylko moc Officy-
„ antow sądzenia, ktòrą miał tenże Try-
„ bunał, wskazać jey sądzenie swojey
„ Poprzedzicielki, jest dodać moc nową,
„ trzeci Artykuł zawierający *Materiam*
„ *Status*. Władzę Kommissyi i jey po-
„ winności dopełnienia podzielić na O-
„ soby nie podług Prawa 1775 obrane
„ zamiast ośmiu obranych, na dwa lata
„ zrobić jedynastu Kommisarzow, jest
„ odmienić formę Kommissyi, i formę
„ jey fakcyi, a w tym czwarty Artykuł
„ mający w sobie *Materiam Status*.

„ Nowe postanowić z czterech Osob
„ choć na czas jaki Urzędy, a Urzędy
„ nie czcze, bo wielowładne na jedną z
„ naywyższych Magistratur, jest piąty
„ Artykuł *Materiam Status* zawierający.

„ Nadto nowych moc się rozliczna na-
„ rodzi z konieczności rozpoznawania
„ Czynow Kommissyi zaskarżone z Ex-
„ kluzyą od zasiadania we wszelkich
„ Dykasteryach Osob nie zakwitowa-

nych-

„ nych. Bo któż nieoczyściwſzy ſię
„ prawnie będzie mógł urzędować, ty-
„ ſiąc innych nowych znaydzie ſię inkon-
„ weniencyi, a dla czego? Prześwietny
„ Stanie Rycerſki ściągniy zaſłonę, niech
„ twòy przemyſł, twoja znajomość rze-
„ czy odkryje cel uwikłany. Ja w tey
„ mierze uſta zamykam, bo o widocz-
„ nych rzeczach tylko mówić wolno.
„ Zoſtawcie każdemu ſądzenie o moich
„ ſłowach, wiem, że je przeświadcze-
„ nie dyktowało, a teraz odłożywſzy na
„ bok rozpoznanie Intereſsu Skarbu Li-
„ tewſkiego, wołam do Ciebie Stanie
„ Rycerſki Imieniem całego Kraju, I-
„ mieniem Oyczyzny, obeyrzycie ſię na
„ cios, którym Wam grozi już już zbli-
„ żająca ſię chwila, nie widzicie, że zni-
„ ſzczenie prac waſzych, i koniec obrad
„ już jeſt bliſki. W piąciu Punktach za-
„ warta *Materia Status*, czyż można
„ podchlebiać ſobie, aby jedno-myślną
„ za ſobą pociągnęła zgodę, gdy Dobro
„ powſzechne wieść będzie wielu do od-
„ rzucenia Projektow, bo ſpokoyność
„ Obywatelſtwa byłaby nadwerężona
„ tym przykładem.

„ Znamy albowiem ſiebie, nie znamy

„ przyſzłości, kto wie jaki zaczaſem „ Wybior Seymujących zdarzy ſię, kto „ wie, jeżeli za tym przykładem idąc „ rządzeni jakową zawiścią jedni Oby- „ watele nieużyliby tego prawidła na „ zniſzczenie drugich wyznaczeniem ar- „ bitrariè Sądow z oſob do zamiaru zda- „ tnych, wtedy krzywda uciśnionych „ naſzą czerniłaby pamięć, a wſtyd na- „ ſze okrywałby popioły. Tak ſtraſzny „ widok oppozycyi Projektowi wnie- „ ſionemu, koniecznym jeſt powodem, a „ oppozycya końca Seymu przyczyną.

„ Wołam zatym do ciebie JW. Mar- „ ſzałku, abyś zaſiadając przy ſtyrze „ prac naſzych, do pomyślnego ich do- „ prowadził Portu, zwracając nas od „ zawad, o któreby naſze obrady roz- „ bijając ſię, czczemi ſtać ſię mogły. „ Chwalebną gorliwością wraz z JWW. „ Deputowanemi do Konſtytucyi o- „ świadczyłeś na Dniu onegdayſzym, że „ Prawo broni wprowadzać między E- „ konomicznemi *Materye Status*, iż bro- „ niłeś czytania JWgo Chełmſkiego Pro- „ jektu, zrób tak i z teraznieyſzym, co- „ fni go, niech Izba decyduje, czy Kom- „ miſſya warta Kwitu, lub nie, a czy

war-

„ warta Sądu w swoim czasie, gdy tego
„ kto wyciągać będzie, z osobnym po-
„ day Proiektem. Pamiętaycie Godni
„ Mężowie, że zerwanie Seymu, plama
„ niena tych padnie, co z mocy prawa
„ niedozwolili uciąźliwey Obywatelom
„ Ustawy, ale na tych, co łamiąc Prawo
„ nie w czasie Materyą podali Prześw:
„ Stanom Rzeczypospolitey. Pamiętay
„ na pozostałych w Domu Braci, któ-
„ rzy tobie los swóy powierzyli, nie
„ tylko go nie kładź na wątpliwą szalę,
„ ale popraw, a poprawienia nie bę-
„ dziesz w stanie, gdy sam swoim koniec
„ nie przyśpieszysz obradom. Łzy od-
„ bierzesz w nadgrodę, gdy z samemi
„ tylko do Domu powrócisz Kwitami,
„ nic pożytecznego nie niosąc dla kraju.
„ Uchroń siebie od tey smutney przysz-
„ łości, Uwolń nasze Zgromadzenie od
„ smutney, a za panowania szczęśliwe-
„ go Nayjaśn: Kròla nie znaney przeci-
„ wieństwa Dobru Oyczyzny Cechy.
„ Niech Kwity per Pluralitatem przy-
„ jęte, lub odrzucone będą, a potym
„ przystąpmy do Materyi Woyskowych.
„ Czekają Nas od Tronu i od Rady zba-
„ wienne Projekta. Użyimy tych krót-
„ kich jeszcze chwili na pożytek Naro-

du,

„ du, na sławę naszą. Tego żądam jak
„ Poseł, jak Obywatel, jak miłością Oy-
„ czyzny tchnący; obstając przy Pra-
„ wie 1768 *Titulo Porządek Seymowania*
„ nietylko na Projekt, ale na Projekt
„ w deliberacyą pod Tytułem Deklara-
„ cya Kommissyi Skarbu Litt: nie po-
„ zwalam, a o podanie Projektu do
„ Kwitu dla teyże Komissyi doprasżam
„ się.

Wiele było innych Głosow, a naywięcey JW. Giełgud Poseł Zmudzki, i nayżwawiey mòwił, ostremi słowy dotykając, po którym zabrał głos JPan Putkamer także Poseł Zmudzki, który, że na początku powiedział, iż z tey Izby Prawodawczey, zrobiliśmy Instygatoryą, obrażonych było wielu, i głos przerwano JW. Putkamerowi, odzywając się, iż nie ma czego nawet i słuchać, przeto nie słuchamy; W tym razie wypadło blisko 30 Posłow na śrzodek, żwawie na przerywających fukaiąc, że gwałt takowy, przymusi do zażalania się publicznego, wołać zatym zaczęli: mów MPanie Zmudzki, obaczym, kto ten gwałt będzie czynił Posłom. Uspokoiła się zatym Izba, a Poseł Zmudzki zaczętą Mowę

kon-

kontynuował, iż nieſpodziewał ſię, aby ſłowa podchwytywać miano, i zaraz nie wyſłuchawſzy końca, aby mu Głos miano tamować. Kończył zatym Głos przeciw Projektowi, po którego ſkończeniu, zabrał Głos JP. Mokronowſki, i całe to zamieſzanie uśmierzył, JPana Pudkamera łagòdząc i całą Izbę Poſelſką; lecz Projekt tego dnia względem Sądu Kommiſsyi Skarbu Lit: niebył podpiſany. Przeczytany był zatym Kwit dla Kommiſsyi Likwidacyiney i podpiſany. W tymże czaſie w Izbie Senatorſkiey, mówił JP. Rogalińſki W wda Inflantski, że Projekt wyznaczający Likwidacyą nową, i Sąd dla Kommiſſyi Skarbu Litew: jeſt uwłaczający Wierze jego, i zadający *ipſo facto Perjurium*, gdy po Kalkulacyi nowa Kalkulacya wyznacza ſię. Na co Król Jmć odpowiedział: iż nic Wierze, nic i honorowi jego nieuwłacza ſię, ale Rzeczpoſpolita ma Prawo zapytać o wſzyſtko, i koniecznie, aby ſię ten Projekt utrzymał, ſądzi być potrzebą.

Dnia 28 Octobra w Sobotę: Zebrawſzy ſię Stany Rzeczypoſpolitey na zwyczayną Seſsyą, Jchmość Panowie Poſłowie przyſtąpili do kontynuacyi roztrząśnie-

nia

nia Projektu względem Skarbu W. X. Litews: Po wielu żwawych Mowach i przymówkach, nakoniec czytana była od Jmci Pana Sekretarza Izby Poſelſkiey Deklaracya o teyże Kommiſſyi, która po ułatwieniu wątpliwości, i niektórych punktow odmienieniu, zoſtała za powſzechną zgodą podpiſana w takowych wyrazach:

DEKLARACYA

O Kommiſsyi Skarbowey Wielkiego Xſtwa Litewſkiego.

Z RELACYI Przewielebnego WW: i UU. Deputowanych od Nas do przeyrzenia Rachunkow Skarbu W. X. Litt: uznając potrzebę ściſłego we wſzyſtkie rodzaje Percept i Expens weyrzenia, oraz dokładnego ſpoſobow Adminiſtracyi Kommiſſyi Skarbowey od oſtatniego Seymu roztrząśnienia, niemniey Raty Marcowey i Remanentow Konſtytucyą oſtrzeżonych wyexaminowania, moc do wykonania tego Kommiſſyi Skarbowey Litews: wyłączając z niey Podſkarbich i dawnych Kommiſſarzow

da-

dajemy; którzy po zakończoney Kadencyi Marcowey Roku przyszłego 1781. nieodwłócznie w zupełney mocy, władzy i formie Kommissyom Skarbowym przepisanych, na mieyscu przyzwoitym w Grodnie, spory Administracyi i Rachunki Skarbu Litewskiego roztrząsną; każdych Officyalistow Uniwersałami, lub in casu nieposłuszeństwa zakazami, ad instantiam Instigatoris ex termino tacto zwołanych, z ich czynow wyexaminują, Urzędow na Inkwizycye lub Weryfikacye, gdzie tego będzie potrzeba, użyją; nadgrodę Skarbowi i Obywatelom każdego Stanu ex re Skarbu (gdy się być ukrzywdzonemi dowiodą) nakażą i ubespieczą, winnych podług rodzaju występku, podług Praw i sprawiedliwości ukarzą, i satysfakcyą natychmiast od kogożkolwiek należeć będzie, nakażą: Gdyby zaś jaka wina na Podskarbich ex munere Officij dowiedziona była, po ukaranie tam, gdzie z Prawa należy, odeszlą.

Dnia 30 Octobra w Poniedziałek: Czytane były różne Projekta, jako to: *1mo*: Aby Kamieniecki Regiment 200 Ludźmi był powiększony; *2do*: Aby Sędziom Trybunalskim i Pogranicznym była Pen-

sya

sya ze Skarbu Rzeczypospolitey wyznaczona; *3tio*: Aby na dobycie Soli Krajowey Skarby oboyga Narodow 100 tysięcy wyliczyły; *4to*: Aby kontynuowane były Fabryki Krajowe, a dozor onych, aby Kommissyi Skarbowey należał; *5to*: Aby Xiążętom Radziwiłłom 7 Millionow były wypłacone; *6to*: Aby po Miastach Kommissye Boni Ordinis były utrzymywane, i przed następującym Seymem zakończone; *7mo*: Aby Tabaczny Podatek i na W. X. Litew: był rozciągniony; *8vo*: Aby Lex Sumptuaria do Exekucyi przywiedziona została. Z tych Projektow pierwszy był podpisany, inne odłożone *ad deliberandum.*

MOWA

JW. Jmci Pana Jana ZAREMBY *Szambelana J. K. Mości, Posła z Województwa Poznańskiego Dnia 30 Października miana w Izbie Poselskiey.*

PRZEŚWIETNY STANIE RYCERSKI

„ ZBIEGAŁEM skwapliwie do tey
„ Swiątnicy, słuchałem pilno Obrad

Na-

„ Naſzych, tuſzyłem ſobie wiele, obie-
„ cywałem aż nadto; lecz mylę ſię: bo
„ jako Rolnik bez pracy ſpodziewać ſię
„ niczego nie może; tak My z Obrad na-
„ ſzych nie przynieſiem nic podobno
„ wſpół-ziomkom naſzym, coby im po-
„ ciechę przynioſło, w Oyczyznie Miłość
„ nam ſprawiło, u Króla Pochwałę zje-
„ dnało. Stojemy wśrzód nieſzczęśli-
„ wości, ratować ſię nie myślemy; ſpór,
„ prywata, czaſu wycięczenie, oczy
„ nam pochmurną powieką zaſłoniły.
„ Niemaſz już Bracia, tylko dni 5. które
„ na godziny rachując, ledwie jeſt 15
„ godzin naſzey czynności: miarkuy-
„ myż z czym wròciemy, z czego da-
„ my odpowiedzi: zarumienić ſię przyi-
„ dzie każdemu, iż miał przełożone i zle-
„ cone Wojewódzkie żądze, które do u-
„ ſzczęśliwienia całego Narodu dążyły.
„ Wyciąga Oyczyzna po Nas ratunku,
„ Deputat ſakryfikuie majątek ſwòy dla
„ Dobra Publicznego, w zyſku odbiera
„ ſtratę! ſtoi Zołnierzy w małey liczbie,
„ płatny mało, na ktòrym każdy Narod
„ polega, i mocnieyſzym ſię ſtaje; za
„ nic budynek bez fundamentow dokła-
„ dnych, niewskòra nic Sternik bez
„ maſztu, Rycerz bez mocy i broni, za-

ra-

„ radzić o tym fzczegulnieyfzym obo-
„ wiązkiem fądzę każdego, aby powię-
„ kfzyć Wòyfko, podwyżfzyć im płacy,
„ refztę czafu na fpofob polepfzenia Kra-
„ ju obròćmy, zabiegniymy zagranicz-
„ nym wydatkom niepotrzebnym, *Le-*
„ *gem Sumptuariam* oboftrzmy, wyja-
„ zdow do cudzych Krain obojey Płci
„ ściśle zabrońmy, i co będziem mogli
„ w tylu potrzebnych okolicznościach
„ Oyczyzny, wybrać co naypotrze-
„ bnieyfzego, na tym te dni dokończmy.

Dnia 31 *Octobra we Wtorek*: Po zagajeniu proponowany był nayprzód Projekt za Xiążętami Radziwiłłami i Sukcesforami Hrehorego Ogińfkiego, lecz jeszcze odłożony zoftał na dzień jutrzeyfzy. Naftąpiły potym Projekta: *1mo*: Aby Wexlow Szlachta na fiebie dawać nie mogła. *2do*: Aby Miaftu Krakow na utrzymanie Garnizonu 20,000 Złł: corocznie opłacano. *3tio*: Aby Moft na Wiśle odtąd nie do Xżcia Ponińfkiego, ale do Rzeczypofpolitey należał. *4to*: Aby Banki po Miaftach Głównych w Koronie i Litwie uftanowione były z Procentem po 5 od fta, a Bank, aby zakupował za Kapitały Produkta Krajowe, i

To-

Towary potrzebne do Kraju przyſtawiał. 5to: Aby Prawa Zamoyſkiego uchylone były &c. Dla naciſku wielkiego Projektow, na Seſsyą naſtępującą kontynuacyą onych odłożono.

Dnia 2 Liſtopada we Czwartek: Przyjęte ſą jednomyślnie i podpiſane w Obu Izbach Projekta naſtępujące: 1mo: Xiążętom Radziwiłłom naznaczono Ekonomią Wileńſką z Woytoſtwami i Leśnictwami dziedzicznie w Summie 2 Millionow Złł: jako do 100,000 Złotych corocznie przynoſzącą, z uwolnieniem oney od Kwarty na zawſze, a na opłacenie drugich 2ch Millionow, przyrzekły Stany w czaſie przyſzłego Seymu obmyślić ſpoſob. 2do: Prawo Zamoyſkiego nie małym koſztem dotąd układane we 3ch Tomach zawarte, i na dziſieyſzey Seſſyi ani w części nawet jakiey Poſelſka Izba przyjąć chciała, przeto za naleganiem Poſłow na zawſze ſą uchylone. 3tio: Sławna Biblioteka Załuſkich w Warſzawie dawniey uſtąpiona Rzeczypoſpolitey, i druga Wileńſka przy Akademij, mają należeć odtąd do Kommiſſyi Edukacyiney, a Drukarniom wſzyſtkim Koronnym, aby do Warſzawſkiey, a Litewſkim, aby

do

do Wilna po Exemplarzu jednym Xięgi wychodzącey oddawały. *4to*: Podatek Tabaczny w W. X. Litt: na teyże Sefsyi uchwalony, a procentowy po Kadencyi Marcowey 1781 Roku zniefiony zoftał.

Dnia 3go Liftopada w Piątek: Przyftąpiono do Projektow w deliberacyi będących, a mianowicie: *1mo*: Komiffye Boni Ordinis Miaft Koron: i Litt: z przyłączeniem do nich Regulamentu Szpitalow zgodnemi głofy są przyjęte. *2do*: Czytane Projekta o pomnożeniu Woyfka Rzeczypofpolitey, o Szkole Rycerfkiey, o Fabrykach Krajowych, o Prawie Wexlowym, o Indygenacie dla wielu Cudzoziemcow, a w fzczegulności dla Xcia de *Ligne*, lecz te wfzyftkie dla rozważenia zoftawione na dzień naftępujący:

Dnia 4 Liftopada w Sobotę: Po zagajeniu Sefsyi, wniefione były Projekta z wczorayfzey Seffyi do zadeterminowania pozoftałe. *1mo*: Projekta o Woyfku uchwalone, i o Wexlach, aby odtąd Szlachcie dawać na fiebie nie wolno było, tylko brać od Kupcow i Bankierzow. Wydane zaś przed tym Prawem We-

xle, przykazano, aby w przeciągu niedziel 12 oblatowane były, inaczey Waloru mieć nie będą. I na tym ſolwowana Seſſya na Poniedziałek na godzinę 10tą.

Dnia 6 Liſtopada w Poniedziałek: Po przyjęciu jednomyślnie Projektow o Warunku Staroſtw dożywotnich Poſſeſsyi, o ponowieniu Praw zbytki tamujących, o Indygenacie dla Xżcia de *Ligne*, o Deklaracyi względem Kommiſſyi do Ekonomij W. Xſtwa Litewſkiego uſtanowioney Roku 1775. Izba Poſelſka złączyła ſię wieczorem z Senatorſką przy zwykłym Nayjaśnieyſzego Pana powitaniu i Senatu, oraz przy daney od Tronu odpowiedzi przez Jmci Xiędza Okęckiego Podkanclerzego Koronnego, po czym Seſsyą ſolwowano do Piątku.

Dnia 10 Liſtopada w Piątek: Po zwykłym zagajeniu Seſſyi przez JW. Marſzałka Seymowego, Jmć Pan Sekretarz Seymowy czytał Konſtytucye, których, gdy większą połowę, aż do Konſtytucyi ſatysfakcyą Xiążętom Radziwiłłom przeczytał, przyſtąpiło Miniſterium do Tronu, gdzie Xiąże Jmć Oſtrowſki Prymas dla ſłabości zdrowia 1wſzy raz na Seſſyi

znay-

znayduiący ſię, wykonał Przyſięgę na Konſyliarza Rady Nieuſtającey. Po czym Seſsyą ſolwano na dzień naſtępujący:

Dnia 11 Liſtopada w Sobotę: Za zebraniem ſię na Zamek Stanow, i po zagajeniu zwyczaynym Seſſyi przez JW. Marſzałka, przeczytano reſztę Konſtytucyi, które gdy zupełną approbatę znalazły, Seym Ordynaryjny Wolny, pomyślnie doſzedł, i śpiewaniem zwyczaynym *Te DEUM Laudamus* w Kollegiacie przez Jmci Xiędza Oſſolińſkiego Biſkupa Kijowſkiego przy Zgromadzeniu wſzyſtkich Stanow Rzeczypoſpolitey, jeſt ſzczęśliwie zakończony.

TABELLA DŁUGOW RZECZYPOSPOLITEY.

PRETENSOROWIE	PRETENSYE.											
Do Skarbow Oboyga Narodow, w Drugiey Klassie Długow Rzeczypospolitey będący.	*PRETENDOWANO.*						*Należeć okazano.*			*Nie należeć demonstrowano.*		
	Czerw: złote.	Talery.	gr.	Tynfy.	Złote.	gr.	Złote.	gr.	Czerwone złote.	Złote.	gr.	
Miasto Krakow	-	-		-	622668	7	- -		- -	622668	7	
UU. Bekierscy	-	-		-	96000		- -		- -	96000		
U. Wierzbicki	-	-		-	7899	6	7899	6				
U. Sobieszczański	-	-		-	13900		13900					
U. Moszyński	-	-		-	3000		500		- -	2500		
Sukcesorowie U. Wnorowskiego	-	-		-	1500		1500					
U Felix Kwaśniewski	-	-		-	12000		12000					
U. Chmielecki	-	-		-	4850		2000		- -	2850		
U. Klembowski	-	-		-	1000		1000					
Sukcesorowie Xcia Czetwertyńskiego	-	-		-	12000		12000					
U. Młocki	-	-		-	8000		- -		- -	8000	-	Za Dobra w Inflantach żądać nadgrody nie może.
Sukcesorowie W. Stanisława Małachowskiego	-	300		-	80000		- -		- -	80000	-	Talerow 300. nie należeć.
U. Małachowski Referendarz Koronny o względy do Rzeczypospolitey odesłany.		-		-	- -		- -					
U. Morawski General	350	-		-	100000		- -		350	100000		
Sukcesorowie Atanazego Miączyńskiego oprócz Summy na Starostwie Krzepickim	-	-		-	50000		- -		- -	50000		
Sukcesorowie U. Pawła Sołtyka	-	-		-	210400		- -		- -	210400		
Sukcesorowie Przewielebnego Trzebickiego Biskupa Krakowskiego	-	-		-	386634		- -		- -	386634		
Sukcesorowie Jaśnie Wielmożnego Po..ckiego Kasztelana Krakowskiego	-	-		-	10000		- -		- -	10000		
Sukcesorowie U. Kożuchowskiego	-	-		-	1229755		17300		- -	1056755		Okazano wszystko czynić nie należycie.
Sukcesorowie Daniłowiczowscy	-	10000		-	530800		- -		- -	530800	-	
Sukcesorowie Jana Ernesta Spaar	8400	-		-	383991	28	19412	24	- -	189870	4	
UU. Romerowie	-	-		-	100000		- -		- -	100000		
Sukcesorowie Szretera	-	2000		-	- -		- -		- -	- -	-	Nie należeć.
U. Puzyna	-	-		-	4000000		- -		- -	4000000		
Miasto Gdańsk dobrey Monety 2,000,000, co czyni Złotych Polskich	-	-		-	3000		- -		- -	3000		
Sukcesorowie Dersniakowscy	-	-		-	33477	23	3347	23				
U. Słomińska	-	-		-	104493713		6880		- -	103574376	-	Flor: 850537. odesłano do Stanow, jak w Dekrecie.
Miasto Toruń	-	-		-	8241237		- -			8241237		
Xiążęta Jabłonowscy	-	-		-	200000		4000		- -	160000		
W. Popiel Kasztelan Lwowski	-	-		-	122772		12277					
Kapituła Krakowska	-	-		-	6595	12	6595	12				
Kujawska	-	-		-	14100		14100		- -	- -	-	Nie należeć Srebr: Grzyw: 3434. i Kleynoty osobne.
Poznańska	-	-		-	27315	9	17315	9	- -	10000		
Płocka	-	-		-	- -		- -		- -	- -	-	Sreber nie należeć.
Chełmska o Stipendium żądane do Skarbu odesłać po rozsądzenie	-	-		-	500		- -		- -	500	-	Sreber Grzyw: 408. nie należeć.
XXża Augustyanie Warszawscy	-	-		-	- -		- -		- -	- -	-	Nie należeć.
U. Sikorski	400	-		-	- -		- -		- -	- -	-	Nie należeć.
U. Merlini względem żądaney Pensyi	-	-		-	350000		- -		- -	350000		
Sukcesorowie Stanisława Leduchowskiego	-	-		-	- -		- -		- -	- -	-	Nie należeć.
Sukcesorowie U. Platera	-	6000		-	- -		- -		- -	- -	-	
Sukcesorowie Hrehorego Ogińskiego	-	-		-	410517	8	- -					Flor: 410517. gr: 8. odesłano do Stanow, jak w Dekrecie.
Sukcesorowie U. Chrzanowskiego	-	1200		-	- -				należeć.			
U. Marcin Trembiński	-	-		-	18213		18213					
W. Adam Chmara	-	-		-	14000		- -		- -	14000		
U. Brühl	-	-		-	85309	26	63500		- -	21809		
U. Mikorski, w pretensyi odesłany do Skarbu	-			-								
Xiąże Czartoryski Stolnik Litewski	-	-		-	100000		100000					
Sukcesorowie Urodz: de Greben	-	-		-	222536		- -		- -	222536		
U. Jan Brochocki	-	-		-	968401		- -		- -	968401		
Sukcesorowie Urodz: Sulistrowskiego	-	-		-	61868	22	61868	22				
Sukcesorowie Jaśnie Wielmożnego Michała Paca	-	-		-	256298		356298					
Wielmożny Michał Brzostowski Podskarbi Wielki Litewski	-	-		-	600000		- -		- -	600000		
Sukcesorowie Generała Potockiego	-	115000		60000	46666	20	26666	20	- -	20000	-	Tak Taler: 115000. jako i Tynfow 60000. nie należeć.
U. Hoszkowski	-	-		-	3000		3000					
U. Siemieński	-	-		-	23341		- -		- -	23341		
W. Dąmbski	-	-		-	60000		- -		- -	60000		
U. Koszutski	-	-		-	26000		- -		- -	26000		
U. Hołowczyc	-	-		-	25000		25000					
Sukcesorowie U. Korbutta	-	500		-	- -		- -		należeć.			
Deputaci Trybunału Koronnego w swych Pretensyach do Stanow odesłani	-			-								
U. Bartoszewicz	-	-		-	112000		- -		- -	112000		
Sędziowie Pograniczni	-	-		-	118500		118500					
U. Marcin Zorawski	-	-		-	4941		4941					
Xiążęta Radziwiłłowie	-	177669	20	-	4845097		- -		- -	- -	-	Odesłani do Stanow.
NB. Inni Pretensorowie wyrażeni są w Relacyi.				-								
Summa czyni -	9150	312669	20	60000	129458798	11	1142670	26	*Cz: zł:* 350 *Taler:* 1200	122209976	7	

Też Kapituły pretendowały osobno zł: Węgierskich 7325. okazano nie należeć.

REKAPITULACYA TABELLI.

Pretendowano.

w Złocie Czerw: złotych	9150.	
w Talerach sztuk	312669.	gr: 20.
w Tynfach sztuk	60000.	
w Złotych Węgierskich sztuk	7325.	
Srebra Grzywien	3842.	
w Monecie złotych Pols:	129458798.	gr: 12.

Należeć okazano.

w Złocie Czerw: złotych	350.	
w Talerach sztuk	1700.	
w Monecie złotych	1142670.	gr: 26.

Nie należeć demonstrowano.

w Złocie Czerw: złotych	8800.	
w Talerach sztuk	133300.	
w Tynfach sztuk	60000.	
w Złotych Węgierskich sztuk	7325.	
Srebra Grzywien	3842.	
w Monecie złotych Pols:	122209976.	gr: 7.

Odesłano do Stanow.

w Talerach sztuk	177669.	gr: 20.
w Monecie złotych	6106151.	— 8.